30 MAYIS 1941
CUMA
4 üncü Yıl - No. 1102

Yeni Sabah

HER YERDE (5) KURUŞ — GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ — TELEFON : 20795

Haraççı Kardeşler
Ltd. Ş. İstanbulun en zengin çeşitli
MOBİLYE Mağazasıdır.
Salonlarını her zaman gezebilirsiniz
İstanbul, Fincancılar, Rıza paşa yokuşu 59 - 61 - 63. Telefon: 22060

Rooseveltin nutku

Alman davasının haksızlığına, sade Avrupa için değil; bütün dünya için bir felâket teşkil ettiğine işte yüz milyondan fazla hür bitaraf bir milletin büyük ekseriyet kütlesi iman getirdi. Bu, bütün medenî beşeriyetin yüksek bir mahkemesinden sâdır olan hükümdür.

Yazan: Hüseyin Cahid YALÇIN

Birleşik Amerika cümhurreisinin nutku buna atfolunan ümitleri boşa çıkarmadı. Roosevelt, nazi istilâsına karşı muazzam bir sed halinde bütün Birleşik Amerikayı ayağa kaldırdı ve kendisi büyük bir azim ve irade ile ileri atıldı. Birleşik Amerika devletleri cümhurreisinin sözlerinden ziyade yaptığı iş mühimdir. Nutuk Roozevelt'in aldığı büyük karar ve mes'uliyetin ne gibi sebeplerden ileri geldiğini izah eden bir vesikadır. Birleşik Amerika devleti için artık fevkalâde bir vaziyetin mevcudiyeti resmen bildirilmiş ve bu gibi ahvalde cümhurreisine verilmiş olan geniş salâhiyetlerle Roozevelt teçhiz edilmiş bulunuyor.

Berlin ve Roma ile Tokyoda, hattâ bütün dünyada Amerikanın İngiltereye mühimmat taşıyacak gemileri donanmaya mensup gemilerle himaye edip etmiyeceğini bildirmesini bekliyorlardı. Roozevelt bundan çok daha iyisini yaptı. Çünkü aldığı salâhiyetler Amerikayı icabında harbe tereddütsüzce sevkedebilecek kadar geniştir.

Birleşik Amerika devleti için fevkalâde bir vazivet ve millî bir tehlike ihtimali mevcut olduğunu ilân eden Roosevelt bu vaziyetin ne gibi amelî tedbirleri icap ettiğine dair hiç tafsilât vermemiştir. Çünkü lüzumu olmıyan boşboğazlıkların zararından başka bir neticeleri olamaz. Onun için, Roosevelt'in nutkunda kendi emellerine uygun işaretler bulmayı belki ümit etmiş olan mihver kaynakları muhakkak ki büyük bir hayal sukutuna uğramışlardır. Mihvere indirilen darbeler ağırdır ve mühlliktir. Artık Amerikanın İngiltereye ve nazi istilâsına karşı, istiklâlini müdafaaya teşebbüs edecek sair memleketlere bol ve müessir yardımda bulunacağına zerre kadar tereddüt edilemez. Bu yardım hem yapılacaktır, hem de hürriyet ve istiklâlleri için mücadele eden milletlerin eline kadar götürülüp teslim edilecektir. Nasıl? Burasını Roosevelt bildirmiyor.

Roosevelt'in nutkunda hatırda tutulması icap eden şu esaslı fıkralara bilhassa dikkati celbederiz:

"Nazilerin istediği tahakküm, Hitlerin ilerleyişi durdurulmazsa garp yarım kürresi nazi silâhlarının erişebileceği mıntaka olacaktır.,,

"Birleşik Amerikanın demokrasilere yardım etmesinin sebebi kendi emniyetini idame etmesini temin ve medenî dünyayı kaybetmemek arzusudur.,,

"Hitlere tâbi bir dünya tanımıyacağız. Nazizme karşı mukavemet eden milletlere yardım edeceğiz. Kendilerine göndereceğimiz mühimmatın teslimini emniyet altına alıyoruz. Amerika Hitlerin tahakkümü altında bir dünya kabul edemez.,,

Ve nihayet:

"Ordu kuvvetlerimizi askerî ve sevkulceyşî mevkilerde tahşit ediyoruz. Taarruzu defetmek için bu kuvvetleri kullanmakta tereddüt etmiyeceğiz.,,

Roosevelt Amerikanın vaziyetini bundan daha kat'î ve sarih surette tesbit ve ilân edemezdi. Birleşik Amerika bugün harbe girmemiştir. Bu harp belki gün veya hafta meselesidir. Her halde, Amerikan yardımının salimen mahalline vasıl olmasına karşı mihver devletleri tarafından vukubulacak ufacık bir müdahale ve taarruz Amerikanın bilfiil harbe girmesi ile karşılanacağı muhakkaktır. Artık mihver devletleri için galebe ümidi kâmilen ortadan kalkmıştır. Avrupada, milletlerin hürriyet ve istiklâline nihayet vermek istiyenler Amerikaya da galebe etmek mecburiyetini göze almalıdırlar.

Küçük milletlerin hayat hakkı bakımından bu vaziyet nekadar mühim ise ahlâkî ve mânevî bakımdan bundan çok daha ziyade alâkaya değerlidir. Harp başladığı tarihteki Amerika ile bugünkü Amerikayı mukayese edersek Amerikan milletinin ruhunda ve müfekkiresinde husule gelen değişikliğin büyüklüğünden hayretlere düşeriz. Amerikan efkârı umumiyesi başlangıçta bu harbi âdeta Avrupanın mahallî ihtilâflarından mütevellit bir müessif hâdise zannediyordu ve belki de Almanyaya bir parça hak bile veriyordu. Amerikanın büyük ekseriyeti bu harbe karışmamak fikrinde idi. Fakat ayni Amerika bugün hiç tereddütsüz, harp ihtimalini göze alıyor ve açıktan açığa mihver aleyhinde bulunuyor.

Fikir ve matbuat hürriyetinin tamamile mevcut olduğu ve Alman propagandasının son derece gayretle faaliyet gösterdiği ve yerliler arasında kendisine kuvvetli taraftarlar bulduğu bu memlekette mühim fikir ve kanaat çarpışmaları vukua geldi. Amerikanın devlet adamları, mütefekkirleri, muharrirleri, sanayicileri, tüccarları, içşileri, hâsılı bütün Amerika halk kütlesi yavaş yavaş hakikati anladı, Amerikanın ne müthiş bir tehlike karşısında bulunduğunu gördü, Okyanuslarla Avrupadan ayrı bulunan koca Amerikanın bile nazi tehlikesinden masun olmadığına iman getirdi. Alman davasının haksızlığına, sade Avrupa için değil bütün dünya için bir felâket teşkil ettiğine işte yüz milyondan fazla hür bitaraf bir milletin büyük ekseriyet kütlesi iman getirdi. Bu, bütün medenî beşeriyetin yüksek bir mahkemesinden sadır olan hüküm dür. Avrupa harbine müdahaleyi büyük bir ekseriyetle istemiyen Amerika efkârı umumiyesini küçük milletlerin hayat ve istiklâli davası çetin mücadelelerden sonra yavaş yavaş kazandı ve nihayet Amerikayı büyük nisbette nazi aleyhtarı yaptı. Bu mânevî zafer muhakkak ki maddî zaferle de tetevvüç edecektir.

Hüseyin Cahid YALÇIN

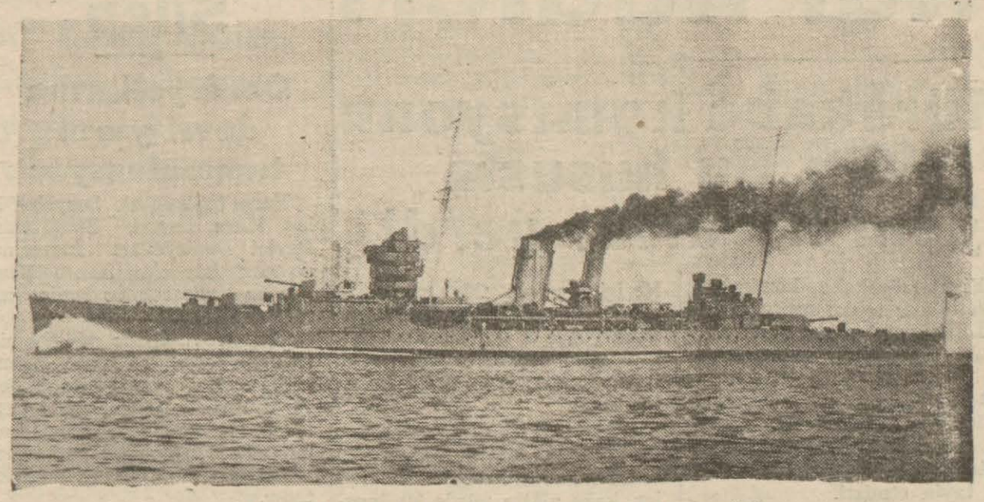

Girid sularında batan İngilizlerin York kruvazörü

Edenin yeni beyanatı

İngiltere Suriyenin istiklâlini kazanmasına taraftar

Londra, 29 (a.a.) — Hariciye nazırı Eden, bugün Londrada Mansion - House'da bir nutuk söylemiş ve ezcümle demiştir ki:

— Nazi, kendisine karşı misli görülmemiş kudret ve büyüklükte bir kin seli hazırlamaktadır ve baraj kırıldığı zaman bu sel, Hitleri ve avanesini, Quislingleri ve daha bir çok şey-

(Sonu sayfa 5 sütun 6 da)

Almanlar Hanyayı aldılar

Bir İngiliz kruvazörü bir Girit limanında battı

Londra, 29 (a.a.) — Amirallik dairesinden tebliğ edilmiştir:

Bir müddet evvel hasara uğrıyarak Suda körfezinde tamir edilmekte olan Britanyanın 8250 tonluk York kruvazörü o za -

(Sayfa 5 sütun 7 de)

Irakın son günleri

İngiliz kuvvetleri Bağdat üzerine yürüyor

Kahire, 29 (a.a.) — İngiliz hava kuvvetleri tebliği, Irakta Falluja ile Bağdat arasında yarı yolda Hanmiktanın İngilizler tarafından zaptedilmiş olduğunu bildirmektedir.

(Sonu sayfa 5 sütun 7 de)

Bir hezimetin tarihçesi

(Dunkerk) can çekişirken...

30 Mayıs

Muazzam malzeme zayiatı

30 Mayıs günü akşama kadar ve 31 Mayıs günü (Dunkerk) ten tamam (165.000) kişi vapurlara irkâp suretile tahliye edilmişti. Bu miktardan yalnız (15.000) i Fransızdı ve bu miktar Bay (Çörçil)in resmî beyanatına tevafuk etmektedir. Her şey yolunda gitmek şartile bu miktarın (200.000) e iblâğ edilebileceği de umuluyordu. Buna mukabil malzeme namına ne varsa hepsi kaybedilmişti: Bine yakın sahra topu, ağır toplar, binlerce kamyon vesaire...

(Sonu sayfa 4 sütun 6 da)

Eski Fransız Başvekili Daladier

üniversite heyetimiz Ankarada

Meclis Reisi ve Başvekil heyet âzasını kabul etti

Ankara, 29 (Telefonla) — Bugün Rektör Cemil Bilselin riyaseti altında şehrimize gelen Üniversite heyeti öğleden evvel Maarif Vekiliyle, Parti Genel Sekreteri tarafından kabul edilmişlerdir. Öğleden sonra Meclis müzakerelerini takip eden heyeti, Meclis Reisi ve Başvekil kabul etmiştir.

Meclis Reisi heyetin gitmekte olduğu Diyarbakır mıntakası hakkında kıymetli malûmat vermiş, Başvekil de Rektöre, Üniversite haftası için kıymetli direktiflerde bulunmuştur.

RESMÎ HARP TEBLİĞLERİ

İngiliz Resmî Tebliği

Kahire, 29 (a.a.) — İngiliz orta şark umumî karargâhının tebliği:

Giridde, yeniden ağır surette takviye edilmiş olan Alman kuvvetlerinin yeni hücumları karşısında, kıtalarımız, Suda koyunun şarkındaki mevziler üzerine geri çekilmişlerdir. Pike bombardımanları, yeniden, geniş bir mikyasta devam etmiştir. Dün, göğüs göğüse yaptıları

(Sonu sayfa 5 sütun 6 da)

HARP VAZİYETİ

Girit - Kıbrıs - Britanya

YAZAN:
Emekli General
Kemal Koçer

Giritte cereyan eden kanlı çarpışmaların mütearrız lehine neticelenmesi, Kıbrısın da işgalini tesri edeceğinde şüphe yoktur. Ancak, Girit denemelerinin Britanyanın istilâsı fikrine kuvvet veremiyeceği mevzuu üzerinde de münakaşalar yürütülüyor.

Girit, neden harekâta hedef teşkil ediyor?

a) Girit, doğu Akdenizde donanma seyrüseferini taciz edebilecek bir üstür,

b) Asıl hedef olan Süveyş i-

(Sonu sayfa 4 sütun 4 de)

M. M. V. Zat İşleri Dairesinden :

Kanunen Haziranın birinde başlıyacak olan Yedek Subay yoklamasında her subay ve askerî memurun meslek, sanat ve ihtisasları hakkındaki malûmatı askerlik şubelerine ayrıca ve bilhassa kayıt ettirmeleri hususunda dikkat nazar celbolunur. (1458) (4156)

KAHRAMAN ORDUYA SELÂM!

M. Müdafaa bütçesinin tetkikin de Mecliste tezahürat yapıldı

Bazı vergilere yapılan zamlar da tasvip edildi

Ankara, 29 (Telefonla) — Bugün (dün) de bütçe müzakerelerine devam eden Büyük Millet Meclisi saat 14 te toplanmıştır.

Toplantıyı müteakip derhal Millî Müdafaa Vekâleti bütçesinin müzakeresine başlanmış ve kürsüye Doktor Muhtar Berker gelerek millî müdafaamıza tahsis edilen paranın kahraman ordumuza Meclis tarafından duyulan muhabbetin samimî bir tezahürü olduğunu söyliyerek demiştir ki:

"— Biz ona bugün verdiğimizden fazlasını, çok fazlasını vermek isteriz. Tarihimizin her sayfasını zaferlerle doldurmuş olan Türk ordusunun icabında vatanı eskisinden daha mükemmel müdafaa edeceğine şüphemiz yoktur. O Türk ordusu ki, millî şerefin, millî namusun garantisi olduğu gibi Türk sulhunun da garantisidir. Bu kürsüden kahraman ve şanlı ordumuzu hepimiz namına muhabbet ve heyecanla selâmlarım.,,

Doktor Muhtar Berkeri müteakip kürsüye gelen köylü mebus Mehmet Sunger millî müdafaaya verilen zamdan şeref duyduğunu söylemiş ve heyecanla demiştir ki:

"— Ona yalnız bu zammı

(Sonu sayfa 5 sütun 3 de)

Başvekil Dr. Refik Saydam

Reisicümhurumuzun tebrikleri

Ankara, 29 (a.a.) — Arjantinin 25 Mayıs Millî Bayramı münasebetiyle Reisicümhur İsmet İnönü ve Arjantin Reisicümhuru Roberto M. Ortiz arasında tebrik ve teşekkür telgrafları teati olunmuştur.

Ankara, 29 (a.a.) — 25 Mayısa müsadif Şarkî Erdünün Millî bayramı münasebetiyle Reisicümhurumuz İsmet İnönü Emîr Abdullaha tebriklerini telgrafla bildirmiş, ve Emîr de bilmukabele teşekkürlerini telgrafla arzetmiştir.

Roosevelt'in beyanatı

Amerika bitaraflık kanununu ilga etmiyor

Vaşington, 29 (a.a.) — Reuter:

Roosevelt, bilhassa nutkunun bazı noktalarını aydınlatmak için topladığı gazeteciler konferansında, bitaraflık kanununun ilgasını talebetmek niyetinde olmadığını ve bu kanunun

(Sonu sayfa 5 sütun 7 de)

Ankara vapuru Pireye hareket etti

Vapur Atina büyük elçimizle tebeamızı buraya getirecek

Atinadaki büyük elçimiz Enis Akaygeni getirmek üzere kendisinin ve maiyetindeki zevatın rükûplarına tahsis olunan Ankara vapuru, limanımızdan hareket etmiştir. Gemi normal seyrüsefer esasları dahilinde hareket edecek ve Pirede çok beklemezse pazar günü limanımıza avdet etmiş olacaktır.

Başvekilimizin Milleteteşekkürü

Bütçenin kabulü vesilesile Başvekil beyanatta bulundu

Ankara, 29 (Telefonla) — Başvekil doktor Refik Saydam Meclisin bütçeyi kabulünden sonra kürsüye gelerek aşağıdaki nutku irad etmiştir:

(Sonu sahife 3 sütun 7 de)

İçki aleyhinde

Bir kadın mebusumuz rakının men'ini istedi

Antalya mebusu Bayan Türkân Örs'ün İnhisarlar Vekâleti bütçesi sırasında söylediği mühim sözler

Ankara, (Hususî) — İnhisarlar Vekâleti bütçesinin müzakeresi sırasında Antalya mebusu Bayan Türkân Örs söz alarak şiddetle içki aleyhtarlığında bulunmuş ve inhisarların içki yüzünden temin ettiği varidatın memlekete bu faidenin kat kat fevkinde zararlar verdiğini iddia ederek içki ile şiddetle mücadele edilmesini istemiştir. Muhterem mebusumuz bu hususda ilk adım olarak hiç olmazsa rakı ile votka imal ve istimalinin menini talep etmiştir.

Büyük Millet Meclisinde büyük bir akis yapan bu beyanatı aynen neşrediyoruz:

(Sonu sayfa 5 sütun 1 de)

Antalya mebusu Bayan Türkân Örs

FIKRA

Damarsızlık ve bu harp

Yazan: Aka Gündüz

Tâ Avusturya Anchelus'undanberi Avrupada bir damarsızlık başladı. Buna sinirsizlik de diyebiliriz, gafletin son derecesi de.

Bir hakikat vardır ki, yürüyor. Avrupa bu hakikati görmiyor ve ziddını iddia ediyor. Dünyanın gövdesini kan götürüyor, alevin sarmadığı saçak kalmadı. Denizlerin dalgaları kızıl kızıl kan köpürüyor. Gökler yanıyor. İnsanlar seriliyor ve kayalar eriyor.

Fakat Avrupa mükemmel bir damarsızlıkla bu işi basit görüyor. Kanı, kızılcık şurubu; alevi ateşböceği; yangını kış ocağı; kayaları salon yastığı saymakta tereddüt etmiyor, hattâ iddia bile ediyor ki bu böyledir.

Damar... Ah! onun iyisi ne iyi, kötüsü de ne kötü olur.

(Sonu sayfa 5 sütun 7 de)

İSTANBULDA BİR ÖLÜ ARANIYOR!

ANLATAN : BIR GAZETECI

— 65 —

Onun 300 senelik hayatını ve ruhunu okuduğu ve haber verdiği bu insan 319 sene evvel Paros adalarından hareket etmiş ve İtalyadaki Lombardiya sahilerine, anlaşıldığına göre, fırtına yüzünden atılmış bir Türk gemisindeki bir Türk kızıydı.. Yvad oğullarından bir Türk kızı.. ki 300 sene sonra tekrar yaşamıya....

Bu Türk kızı kim?.

Calibe mi?..

Yoksa Kagliyari tamamile başka birisinden mi bahsediyordu?. Hâdisenin böyle olması ayni derecede mümkün.

Zira, Kagliyari, Calibenin isminden asla bahsetmemişti.

Belki onunla henüz tanışmış dahi değildi.

Fakat ben, esasen Calibe hakkında bu kabil acayip şüphelere düşmüş olduğum için, Kagliyarinin belki tamamile başkası hakkında söylediği bu sözleri bir iki benzeyiş noktasına aldanarak Calibeye yorabilirdim.

Onun için, harikulâde bir merak içinde Erenköyüne geldim.

Köşkte dehşetli bir telâş vardı.

Ertesi gün için ziyafet hazırlanıyordu:

Calibe kardeşini, Keramiyi öğle yemeğine davet etmişti.

Calibe, teyze, hattâ Calibenin kötürüm annesine bakan ihtiyar hizmetçi kadın, hepsi birden kolları sıvamışlar, harıl harıl ziyafet yemeklerini birgün evvel hazırlamaya koyulmuşlardı.

Calibe beni görünce delice bir sevinç gösterdi:

— Aman, ne iyi ettin geldiğine!.. Seni Alah yolladı!.. Haydi, hiç durma, annemin yanına bâri sen çık!. Zavallı kadıncağız yalnız başına kaldı!. Zira biliyorsun ki..o dilsiz kâfir de ortadan kay- boldu?..

— Dilsiz mi? Halile mi?.

— Evet, Halile bücürü!..

— Nereye kayboldu?..

— Kimbilir hangi seytanın bir köşesine kaçtı gitti!

— Ya? Bizim amca.. Hacı Bey? O gelmedi mi?..

— Yoo!.. Sen uyku sıranı savdıktan sonra adamcağıza sıra geldi!.. Bebekteki evde yatıp uyumuş.. Çünkü sen uyuduğun müddetçe adamcağız uyku yüzü görmedi ki!..

— Ne diyorsun, Calibe!. Şimdi de Hacı Bey mi?.

— Hayır canım!. Onunkisi bayağı uyku!..

Yorgunluk uykusu!..

— Öyle söyle, kuzum!.. Ben de birdenbire korktum!.

— Hadi, hadi.. sen gevezeliği bırak da, annemin yanına çık!..

— Fakat ben seninle görüşmek istiyorum, Calibe!..

Calibe yüzüme birdenbire tuhaf tuhaf baktı:

— Yine mi? dedi.

Sonra gayet müstehzi bir tavırla saçlarını arkasına atarak:

— Ha... Sana bir müjdem var!. dedi.

— Müjden mi? Hayrola?.

— Mevsim geçtiği halde ben de kendime bir kapüşon aldım!.

— Kapüşon mu?..

— Evet!. Tabiî ya!.. Herkesin var!..

— Fakat...

— Ne fakatı?.

— E.. Calibe!.. Bu yazın giyilmez ki!.. ,

— Canım, hiç yağmur yağmaz mı?. O vakit giyerim!. Hadi, kuzum... Annemi yalnız bırakma!.. Ne görüşeceksen sonra görüşürüz.. Ha... annem senin hastalığını boğaz anjini biliyor.. Ağır grip!.. Hastalığını ona mahsus söylemedik.. Üzülmesin, diye!.. Sakın bir gaf yapmıyasın!..

— Calibe!.. Pardon!.. Benim de sana fena bir haberim var!. Onu söylemiye mecburum!.

— Fena bir haber mi dedin?.

— Evet!..

— Beni meraka düşürmeden söyle!..

— Yarın kardeşine bütün bu hazırlığı beyhude yapıyorsunuz!..

— Beyhude mi? Niye?.

— Çünkü gelebileceğini zannetmiyorum!..

— A!.. O da niçinmiş?..

— Çünkü...

— Söyle a canım!.. Beni kor kutuyorsun vallahi!. Yoksa fena bir şey mi var?..

— Bay Keramiye ait fena birşey yok filvaki.. Fakat dolayısile... Kardeşinin yanında bir ecnebi kadın misafir olduğunu biliyorsun ya?.

— Evet? Ne olmuş?.

— Şimdi onu hastahaneye götürdüler!..

— Öldü mü?..

— Hayır canım!.. Fakat ayni hastalığa o da yakalanmış!.

— Hangi hastalığ!..

— Benim geçirdiğim hstalığa!..

— Letarjiye mi?..

— Evet!..

— A!.. A!.. Tuhaf şey!..

— Tuhaf değil, müthiş şey, Calibe!.. Kerami Bey bu telâş içinde, senin anlıyacağın!.. Zannetmem ki yarın gelebilsin!.

Calibe, bir an, büyük bir hayret içinde, şaşkın şaşkın duraladı. Fakat sonra birdenbire güldü. Hafif, mânalı, şimşekli bir gülüş.

(Arkası var)

Sehrin teşciri

Belediye bir teşcir proğramı hazırlıyor

İstanbul Belediyesi şehrin teşciri için bir program hazırlamaktadır. Bu programa nazaran şehir yavaş, fakat devamlı bir teşcir programiyle tamamen yeşillendirilecektir. Programın tesbiti için bütün kaza kaymakamları kendi mıntakaları dahilinde teşciri icap eden mahallerin isimlerini ve vüs'atlerini bildirmeleri istenmiştr. Kaymakamlardan bu malûmat peyderpey gelmektedir. Bu itibarla programın esaslı kısımları pek yakında tamamen tesbit olunmuş olacaktır. Belediye şimdilik kısmî teşcirlere başlamıştır.

İlk olarak Topkapı mezarlığı sahasına nisan ayı içinde bin ağaç dikilmiştir. Bu sahaya yeniden dört bin ağaç dikilecektir.

Ayrıca Üsküdardaki Frenk tepesinin teşciri için de bütçeden beş bin liralık tahsisat ayrılmıştır.

İKTİSAT

Bulgaristandan naftalin geliyor

Yakında Bulgarisandan memleketimize 75 ton naftalin gelecektir. Bu naftalinerlin kilosu perakende olarak 60, 65 kuruşa

Yeni Sabah

ABONE BEDELİ

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 Krş.	2700 Krş.
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	300 »

TAKVİM

30 Mayıs 1941 CUMA
3 Cemaziyelevvel 1360
17 Mayıs 1357
Gün 150, Ay 5, Yıl: 941 - Hızır 25

Güneş	Öğle	İkindi	
8.59	4.39	8.37	Ezani
4.32	12.11	16.11	Vasati
Akşam	Yatsı	İmsak	
12.00	1.58	6.45	Ezani
19.33	21.30	2.18	Vasati

DİKKAT

«Yeni Sabah» a gönderilen yazılar ve evrak neşredilsin edilmesin iade olunmaz ve bunların kaybolmasından dolayı hiç bir mesuliyet kabul

ŞEHİR HABERLERİ

Meşrû kâr hadleri

Tiftik ihracatı

Vekâlet ihraç için yeni müsaadeler verdi

İngiatere ve Almanyaya taahhüt mucibince satılacak tiftiklerden geriye kalan eski rekolte partilerinin başka memleketlere ihracına müsaade edileceğini yazmıştır.

Ticaret Vekâleti, bu cümleden olarak Macaristana 1500, İsviçreye de 500 ton tiftik ihracı için lisans vermiştir. Fiyatta anlaşıldığı takdirde mallar derhal teslim edilecektir.

Diğer taraftan geçen haftanın sonunda tiftik ve yapağı ihracat birliği âzasından mürekkep bir heyet Ankaraya gitmişti. Bu heyet, halen Ankarada bulunan İstanbul takas şirketi müdürü Salih Banguoğlu ile temasa geçmiş ve Ticaret Vekâleti nezdinde bazı teşebbüslerde bulunmuştur.

Haber aldığımıza göre tiftikçiler Vekâletten, badema yapılacak tiftik ihracatının takas esasları üzerinden yapılmasına müsaade istemişlerdir. Tacirler serbest döviz usulünden sarfı nazar edilmesini rica etmektedirler .

BELEDİYEDE

İhale olunacak yollar

Belediye heyeti fenniye müdürlüğü yeni sene bütçesile derhal yapılacak yolların bir programını hazırlamıştır.

Bu programa nazaran Beşiktaşla Ihlâmur arasındaki 400 metrelik kısım şose olarak inşa olunacak ve bu suretle Beşiktaştan Ihlâmura imtidad eden güzel bir yol elde edilecektir. Ortaköy mezarlık yolu makadam şose olarak yeniden inşa ve Ortaköy deresi üzerinde yeniden bir köprü inşa olunacaktır.

Anadoluhisarında Göksu deresi köprüsü esaslı şekilde tamir, Dolmabahçe - Taşkışla ve Dolmabahçe - Maçka yolları inşa olunacaktır.

Bu yollara ait keşifnameler hazırlanmıştır. Haziranın ilk haftasında münakasaya çıkarılacaktır.

Haziranda yapılacak ihaleler

İstanbul belediyesi Daimî Encümeni 941 malî yılı esnasında yapılacak ihaleleri tesbit etmeğe başlamıştır.

Encümenin bu hususiaki dünkü mesaisine Vali ve Belediye Reisi Doktor Lûtfi Kırdar riyaset etmiştir. Bu sene yapılacak ihalelerin ekseriyetini şehrimiz de yollar ve köprüler teşkil etmektedir. Bu hususdaki bütçe tahsisatı 600 bin liradır.

Dünkü ihracat

Dünkü ihracatın yekûnu 350 bin liradır. Dün, Rumanyaya pik demir, Finlandiyaya halı satılmıştır.

ALDİYEDE

Birer şişe konyağa altışar ay hapis

Sultanahmette Arifin dükkânına (Yeni Hayat) almağa gittikleri sırada birer şişe kanyak aşırdıklarını ve yakalanarak tevkif edildiklerini evvelce yazdığımız Faruk ile Rifat adındaki iki gencin dün Sultanahmet birinci sulh ceza mahkemesinde görülen davaları sona erdi ve iki suçlu da altışar ay müddetle hapse mahkûm oldular.

Bir çanta çarpıcısı tevkif edildi

Eminönü durağında tramvay bekleyen Nedretin; içinde 36 kuruş bulunan çantasını kapıp kaçarken yakalanan sabıkalı Mehmet dün adliyeye verilmiş ve Sultanahmet birinci sulh ceza mahkemesinde ilk duruşması yapıldıktan sonra tevkif edilmiştir .

Mürakabe komisyonu dün Bu hususta yeni kararlar verdi

Fiyat mürakabe komisyonu, dün tekrar toplanmıştır.

Dünkü toplantıda, yerli pamuklu ve ipekli mensucat ile iplik satışlarındaki topdancıya ait kâr hadleri tetkik ve kabul edilmiştir. Komisyon evvelce de bu maddelerin perakende satışlardaki meşru kâr hadlerini tayin etmişti.

Komisyonun dün verdiği kararlara nazaran topdan satışlarda standardize iplikler için yüz de 15, fanteziler için yüzde 20, pamuklu, ham mensucat, düz mallar için yüzde 8, kasarlı düzler için yüzde 10, merserize yüzde 15, pamuk ipliği düz ve kaba yüzde 8, kıvrak yüzde 10, merserize perde ve ağ iplikler için yüzde 12 kâr haddi kabul edilmiştir.

Diğer taraftan komisyon hır davat eşyası için de meşru kâr hadleri kabul etmiştir. Bu hadler, kaba alâtta yüzde 20, inşaat malzemesinde yüzde 25, sanayi işlerinde kullanılanlar da yüzde 50, makine, motör ve hususî çeliklerde yüzde 50. makine aksamı ve spesiyaliterlerde yüzde 80 dir.

Elektrik ve Havagazı fiyatlarına zam

Hükûmetin zam yaptığı vergiler arasında elektrik ve havagazi istihlâk resimleri de vardır. Bu suretle 1 hazirandan itibaren İstanbul elektrik ve havagazi istihlâk resimlerine hükûmetin kararlaştırdığı nisbette zam yapılacaktır. Zam nisbeti elektrik istihlâkinde kilovat başına 1 kuruş olacaktır. Bu itibarla şehrimizde 1 Haziran - dan itibaren elektriğin kilovatı 12 kuruştan 13 kuruşa çıkacaktır.

Tramvay teli koptu

Beyoğlunda Meşrutiyet caddesinde tramvay teli birdenbire kopmuştur. Hiç bir kaza ve hasar olmadan ait makama malûmat verilmiş ve süratle gönderilen tamir arabası teli yerine bağlanmıştır.

Ceza gören şöförler

Belediye talimatına uymadıkları görülen 28 şoför hakkında ceza zabıtları tutulmuş ve Şile 17 sayı ile çaalışmakta olan bir oto nazarı dikkati celbederek şoförü yakalanmış ve millî korunma kanununa muhalif hareketten dolayı adliyeye verilmiştir.

Bir genç kız balkondan düşerek öldü

Gedikpaşada oturan Arşaloz isminde 19 yaşında genç bir kız evvelki akşam evinin balkonundan düşerek ölmüştür.

Ölüm hakkında tahkikat yapılmaktadır.

İki çobanın kavgası

Erenköyünde Kavak sokağında 11 sayıda 50 yaşındaki Şaban Mudanya tüccarlarından Mehmede ait koyunları Üsküdara getirmekte iken Gazhane tarafında Kopuk Mehmed adında diğer bir çobanın sürüsüne karıştırmıştır.

Bu yüzden Şaban ile Mehmed kavgaya tutuşmuşlar ve ihtiyar çoban; Mehmedin sopa ile kafasına vurmaları neticesi muhtelifyerlerinden yaralanmış ve baygın bir halde yere yuvarlanmıştır. Yetişenler yaralıyı Nümune hastahanesine kaldırmışlar ve suçluyu yakalıyarak adliyeye vermişlerdir. Kopuk Mehmed dün Üsküdar nöbetçi hâkimliği tarafından tevkif edilmiştir.

Kocamda gözü var

Genç bir dul için böyle söyleyen kadın dün mahkûm oldu

Altıncı asliye ceza mahkemesinde görülmekte olan bir hakaret davasını yine bu sütunlarda yazmıştık.

Dün bu muhakeme sona ermiş ve karara bağlanmıştır. Çok enteresan bir mahalle ve kadın kavgası olması münasebetile okuyucularımıza tekrar hatırlatarak neticeyi yazıyoruz:

Davudpaşada Emirpervane sokağında 8 sayılı evde oturan Bay Şükrünün eşi Bayan Seherin şurada burada yaptığı tevatürlere göre ayni sokakta 1 numaralı evde oturan Bayan Mukaddes evine arada sırada bir polis memurunu almaktadır.

Halbuki Bayan Mukaddes; henüz genç denecek çağda güzel ve boylu boslu bir tazedir. Dul ve kimsesiz olmakla beraber günlük nafakasını; hattâ fazlasile birlikte; yapmakta olduğu modistrelikle çıkarmaktadır.

Mahallede yayılan bu dedikodu üzerine Bayan Mukaddes tahkikat yapmış ve bu tevatürün Bayan Seher tarafından çıkarılmış olduğunu anlatmıştır. Bunun üzerine bir sabah Seherin kocası Şükrüyü bulup ona şikâyet etmek üzere evlerine giderken adacağıza kapıdan çıkıp sokağa doğru ilerilemiş bir vaziyette yetişebilmiştir.

— Şükrü Bey biraz sizinle görüşebilir miyim?

Deyince, Şükrü kendisine:

— Af buyurun, vazifeye geç kaldım. Akşama teşrif ederseniz görüşürüz.

Diyerek özür beyan etmiştir.

Fakat sen misin?. Şükrüyü yolda çeviren, sen misin ona şikâyete gelen!.

Birdenbire evin bir penceresi açılıp dışarıya sarkan Seher başlamaz mı çıngır çıngır bağırmaya:

— Bu sefer de kocama mı göz diktin de yollarda çevirip çevirip yüzüne gülüyorsun?. Evimi yıkmaya çalışıyorsun?.

İşte bu sözler üzerine Mukaddesin sabrı tükenmiş ve Seherin aleyhinde mahkemeye müracaat ederek bir dava açmıştır.

Bir müddettir devam eden duruşmalarda bir çok şahidler dinlenmiş ve bunlardan ancak iki tanesi Seherin ağzından Mukaddesin evine polis aldığını söylediğini duymuş olduklarını söylemişler.. Diğerleri de duyduymadıklarını iddia eylemişlerdir.

Dünkü duruşma neticesinde madde tasrihi suretile yapılan bu hakaretin bir çok şahitler huzurunda yapıldığı söylenmesine rağmen ancak iki şahit bulunduğu, halbuki "Bir çok,, tabirinden ikiden fazla şahıs kasdedildiği ileri sürülerek Seherin bu hususta beraetine karar verilmiştir!

Ancak diğer hakaret âdiyen görülmekle beraber sübut derecesine vasıl olduğundan Seherin üç gün hapis, 1 lira para cezası 100 kuruş mahkeme harcı verdikten maada davacı Bayan Mukaddese de 20 lira mânevî tamzinat ödemesi karar altına alınmıştır. Şimdi bakalım bu dava temyiz edilecek mi? Edilmiyecek mi?

Sosyete Şilep

Denizyollarına devri yarın tamamlanıyor

Yarın toplanacak Sosyete Şilep idare heyeti, Sosyetenin Devlet Denizyolları İdaresine devrine dair olan muamelâtını gözden geçirecek ve fesih kararı verecektir.

Esasen Sosyete Şilebe ait bulunan Bakır, Demir, Krom vapurlarının Denizyollarına devir ve teslim muamelesi bu ay içinde bir komisyon önünde yapılmıştır. Halen bu vapurlara Denizyollarının forsu konulmaktadır.

Şu hale nazaran Denizbank zamanında kurulmuş bulunan Sosyete Şilep de 1 Hazirandan itibaren tarihe karışacaktır.

MAARİFTE

Okul İnzibat Meclis kararları

Maarif Vekâletinin liselere gönderdiği bir tamimle okul inzibat meclislerince cezalandırılan talebeye ait kararlar tasdik için Vekâlete gönderildiği evvelce bildirilen tamimde gönderilecek evraktan maada suçlu talebelerin birer fotoğrafisinin de gönderilmesi talep edilmektedir .

Köy okulları ders programının neticeleri

Maarif Vekilliği evvelce bir tamimle:

Vekillik tarafından bir tamimde bildirilen esaslar dairesinde iki senedenberi tatbikine başlanılan beş sınıflı köy ilk okullarının ilk mezunlarının verdikleri 940-41 ders yılının sonunda bu okulların iki yıldır muvakkat olarak tatbik edilen programına tecrübelere göre alacağı şeklin tetkiikne lüzum görülmüştür.

Bu maksadla bütün maarif müdürleri ile ilk tedrisat müfettişlerinin öğretmen okulları pedagoji ve tedris usulü öğretmenlerinin, köy enstitüleri müdür, pedagoji ve tedris usulü öğretmenlerinin ve ayni zamanda ilk okul öğretmenlerinden arzu edenlerin bu program projesi hakkındaki umumî düşünceleri ile tetkikine ve müfredatına ait mütalea ve tekliflerini bir rapor halinde en çok bir eylûl 1941 tarihine kadar mensup olduğu makamlar vasıtasile Vekilliğe göndermelerini bildirmiştir.

Altın fiyatları düşüyor

Altın fiyatları biraz düşmeğe başlamıştır. Dün, bir Reşadiye altınının fiyatı 26 ilra 95 kuruş idi.

Sahte nüfus kullanan bir hırsız

Sabıkalı hırsızlardan Abdülkadir almış olduğu Kâmile ait nüfus kâğıdını kullanmakla suçlu olarak yakalanmış ve adliyeye verilmiştir.

Abdülkadir kendini tanıyan bir otele giderek orada yatmak istemiş ve Kâmilin nüfusunu kendi nüfus kâğıdı gibi vermiştir. Bunun üzerine:

— Sen Abdülkadirsin yahu! Ne çabuk Kâmil oldun?

Diyen otelci usulla polise haber vermiş ve dün adliyeye getirilerek birinci sulh ceza mahkemesinde bu yersiz ve yurdsuz sabıkalı tevkif edilerek tevkifhaneye gönderilmiştir.

Otomobil çarpması

Şoför Abdülkerimin idaresindeki 2442 numaralı taksi dün Fındıklıda Mebusan caddesinden geçerken Tevfik adında bir şahsa çarparak ağır surette yaralanmasına sebebiyet verdiğinden suçlu şoför yakalanmıştır.

Yaralı tedavi altına alınmıştır.

Çocuğunu kaçırmak isteyen mahkûm oldu

Boşandığı kocası Salâhaddinin yanında kalan 6 yaşındaki oğlunu bir gün Arslan ve Ayşe adında iki kişiyi de yanına alarak kaçırmağa teşebbüs eden ve bu sırada Salâhaddinin yeni karısı olan Ayşeyi de döven Saziye dün altıncı asliye cezada muhakeme edilmişi ve 10 gün hapsine 750 kuruş para cezasile cürüm ortağı Arslanın da 370 kuruş ceza vermelerine karar verilmiştir.

OKUYUCU DİYOR Kİ:

Ekmeğe narh kondu fıracala ve makarnaya niçin konulmuyor ?

Ekmek ve francala fırınlarına; makarna fabrikalarına unu hükûmet veriyor. Un fiatile ekmek ve makarna fiatları arasında bir nisbet bulunduğunu bilmiyen yoktur. Binaenaleyh francala ve makarna fiatlarına da narh konması icap ederdi, hâlâ da eder! Öyle olduğu halde narh konmadığından francala 17 den 21 kuruşa çıkmıştır. (Talimhane bakkallarında) Makarna da 24 den (36) kuruşa fırlamıştır, hem de en âdisi. Francalaların da yarı yarıya âdi ekmek unile karışık olduğu bir bakışta anlaşılacak kadar bârizdir. Bunlardan belediyenin haberi yok mu? Niçin olmuyor?

Varsa halkın zararına ve yalnız sekiz on fırıncı ile üç beş makarna fabrikası sahibi ve şeriklerinin kesesini doldurdurmağa yarıyan bu ihtikârın önüne neden geçilmiyor sorabilir miyiz?

Karilerinizden Talimhane sakinlerinden Rıza

YENİ SABAH — Bu cihet çok doğrudur. Francala alabildiğine yüklesen ve her semtte ayrı ayrı fâhiş bir fiyatla satılan bir meta oldu. Makarna da öyle.. Bu hususta belediye ve mürakabe heyetinin dikkatini celbederiz.

Enteresan bir karar

Üç sene 42 ay 6 gün hapis

Altıncı asliye cezada on yerden sirkat yapmakla suçlu sabıkalılardan Ahmed oğlu Topal Hasan, Nâmı diğer Kâzım Karabatak muhakeme edildi ve karara bağlandı.

Suçlunun hırsızlıkları ve bilhassa Nişantaşında Nevzadın dükkânına kilidini kırmak suretile girdiği sabit görüldüğünden bütün hırsızlıklarının içtimaı ile 3 sene 42 ay 6 gün mahpusiyetine karar verildi.

DENİZLERDE

Yeni bir araba vapuru

Denizyollarının Bağdad vapuru da araba vapuru haline getirilmiştir. Vapur Haliçten çıkarılmıştır. Denizyolları, eski vapurlardan üçüncüsünü de araba vapuru haline getirecektir.

Göçmen treninde iki kadın doğurdu

Adanadan bildiriliyor: İstanbulun tahliyesi etrafındaki karar üzerine şehrimize gelmek arzusunu gösteren ve Devlet Demiryollarından meccanen nakillerini istiyen vatandaşlarımız evvelki gece ve dün gece gelmişlerdir.

Ekseriyetini kadınlar, çocuklar ve ihtiyar erkekler teşkil eden birinci göçmen kafilesinden trende hâmile bulunan iki kadın doğurmuş bunlardan birine yolcular tarafından "Rayasel,, ismi verilmiştir.

Çekirge mücadelesi

İzmir, (Yeni Asır) refikimizden:

Vilâyet Ziraat Müdürlüğü mıntakamızda yer yer zuhur eden çekirgelerle mücadele işini faaliyetle devam ettirmektedir.

Bu meyanda Bayındırın Burgaz Derebaşı köyünde 120, Karşıyakanın Örnek köyünde 6, Sancaklı köyünde 50, Menemende 850, Tirede 14 dekar arazi ilâçlanmış ve çekirgeden temizlenmiştir.

Sır çocuk boğu'du

İzmir, (Yeni Asır) refikimizden:

Menemenin Armutalan mevkii yakınında Gediz nehrinde feci bir boğulma hâdisesi olmuştur.

Menemen kazasının Pazarbaşı mahallesinde Mehmet Uygun, on yaşında bulunan oğlu Cemali su almak için merkebiyle Gediz nehrine göndermiştir. Cemal uzun müddet beklenilmesine rağmen sudan dönmemiş, babasının merak edip araması üzerine nehrin kenarında çocuğun sadece ayakkabısı bulunmuştur. Cemalin nehre düşerek boğulduğu kuvvetle tahmin edilmektedir. Tahkikata devam ediliyor.

Komitacı Aşkı

Yazan: MURAD SERTOĞLU

Fakat bu nasıl olurdu? Kendi dinine, milliyetine ve ananesine yabancı olan bu genç ve güzel kızı sevmeğe hakkı var mı idi?

Tefrika No. 34

Birdenbire mevkiini ve vaziyetini hatırladı. Kendisi bir Türk zabiti idi. Vazifesi Balkan dağlarını komitacılardan temizlemekti. Bunlarla çarpışıyordu. Hayatını memleketin selâmeti ve asayişin temini yoluna vakfetmişti. Halbuki işte kimsesiz ve tecrübesiz bir genç kız karşısında kendisinden geçiyordu.

Acaba buna hakkı var mı idi? Velevki içindeki hissi aşk bile olsa kendi milliyetinden, kendi dininden olmayan, dilleri, hayatları, an'aneleri yekdiğerine tamamile zıd bir muhitin kızını sevmeğe hakkı var mı idi?

Cevdet namuslu bir insandı. Aşkın muhakkak surette evlenmekle neticelenmesini tabiî görüyordu. Şimdi bu Bulgar kızı ile evlenebilir mi idi? Evlenemiyecekse, içindeki hissi ona belli etmesi, onunla eğlenmesi, sonra günün birinde yanından uzaklaşıp gitmesi bir alçaklık değil mi idi?

Cevdet hissiyatına hâkim olmak için büyük bir cehd sarf etti. Bu güzel ve canlı yüzden uzaklaşmak onun için çok güçtü. Fakat buna muvaffak oldu. Yavaşça kendi koltuğuna oturdu. Annanın çıplak kollarını okşıyarak parmakları yavaş yavaş tazyiklarını azalttılar. Bir rüzgâr gibi hafifleştiler. Ondan sonra bu temaslar hissedilmez oldu.

Anna içinden o kadar istediği, o kadar arzuladığı bu okşayışların birdenbire kesilmesi, nefesini tâ içinde duyacak kadar kendisine yaklaşmış bulunan Cevdetin uzaklaşmasını büyük bir keder ve biraz da asabiyet içinde hissetti.

Cevdet niçin onu öpmemiş - ti? Niçin kendisine o kadar yaklaştıktan sonra uzaklaşmıştı? Ellerini niçin bırakmıştı?

Buna kızıyor, bundan dolayı hüzün duyuyordu. Evet, Cevdet kendisini sevmiyordu. Cevdetin hoşuna gitmiyordu. Bu ihtimal onu o kadar kalbinden yaraladı ki, Anna bedbaht olduğunu hissetti. Cevdete kirpiklerinin arasından biraz da endişe ifade eden bakışlarla baktı.

Hayır, genç erkeğin yüzünde böyle bir mâna yoktu. Cevdet kendisine karanlıkta simsiyah görünen gözlerile öyle candan bakıyordu ki.

O halde?

O halde meselenin izahı başka türlü olmak lâzımgelirdi. Genç zabit kendisini kızdırmak tan ve ürkütmekten korkuyor olacaktı. Bu fikir Annaya inşirah verdi. Yüzünde gayriihtiyari hafi ve tatlı bir tebessüm belirdi. Öyle ya, Cevdet az evvel evvelki hareketi için af dilemiş, halbuki o kendisine hiç bir cevap vermemişti.

Genç zabit Annanın kendisine geldiğini ve gözlerini açtığını görünce gülümsedi:

— Uyandınız mı?

— Maalesef evet!

— Güzel bir rüya mı görüyordunuz?

— İyi tahmin ettiniz. Çok güzel bir rüya görüyordum.

— Ne gördüğünüzü sorabilir miyim?

— Bu söylenecek bir rüya değil!

— Neden?

— Onu size söylemeğe cesaretim yok. Çünkü...

Cevdet genç kıza biraz sokuldu:

— Niçin söylemiyorsunuz?

Göz göze gelmişlerdi. Genç zabitin elleri yeniden gayriihtiyari Annanın elerini tutmuştu. Ve Anna buna asla mukavemet göstermiyor, bilâkis başı Cevdetin göğsüne doğru düşüyordu.

Bu, artık akıl ve muhakemenin işlemediği, iradenin mânasız, endişelerin gülünç, mantığın saçma geldiği bir andı. Anna kendisini Cevdetin kollarında buldu. Genç zabitin dudakları yüzünü, boynunu ve ağzını yer yer yalıyordu. O, bu bası kollarile sararak kendisine çekiyor, böylelikle öpüşlerin zevkini büsbütün daha kuvvetli, büsbütün daha yakıcı hissetmek istiyordu.

En büyük zevkler bile insana başlangıçta ne kadar sonsuz, ne kadar ebedî olacak gelir. Fakat beşer vücudü bu büyük ve ulvî duygulara tahammül edemiyecek kadar çürük yaratılmıştır.

Cevdet genç kızı varı baygın bir halde koltuğun üzerine yavaşça bıraktığı esnada bunu düşünüyordu. Artık mantığın o kuru ve inatçı sesi yeniden hissiyatına hâkim olmağa başlamıştı:

— Bu yaptığın doğru değil Cevdet. Bu hususta ileri atacağın her adım seni ve bu zavallı tecrübesiz genç kızı daha büyük tehlikelere ve uçurumlara sürükler. Zâfına hâkim ol. Hiç olmazsa bugüne kadar işlediğin hatalarla iktifa et. Unutma ki bu imkânsız aşk seni çok müşkül mevkilere sokabilir. Her şeyden evvel asker olduğunu ve çok mühim vazifelerin bulunduğunu unutma. Kendi milliyetinden, kendi dininden, kendi soyundan olmıyan bu kızla evlenebileceğine imkân yok. Bunu sen ve o isteseniz bile onun bağlı olduğu cemiyet ve an'ane ile, senin bağlı bulunduğun cemiyet ve an'ane buna mâni olacaklardır. Kalplerinizden, hissiyatınızdan ziyade cemiyetinizin, an'anenizin malı ve mahkûmu olduğunuzu unutmayın!

Cevdetin kendi kendine yaptığı telkinler tesirini gösterdi. Genç adam şimdi tamamile normal bir hale gelmişti. Annanın yanıbaşında sessizce oturuyor, genç kızın kendine gelmesini bekliyordu.

(Arkası var)

Her Sabah

Giridin mukavemeti neyi ispat etti?

Cesur Girid müdafileri hâlâ kahramanca müdafaalarında devam ediyorlar. İlk paraşütçü kafilesi adaya 19 - 20 Mayıs gecesi indirilmişti. Bu tepeden inme istilânın üzerinden tamam on gün geçtiği halde tayyaresiz müdafaa kuvvetleri karşısında; tayyareli planörlü istilâ kuvvetleri hâlâ yerlerinde saymaktadırar. Yerlerinde saymaktadırlar diyoruz, çünkü göze aldırılan insan ve malzeme bakımından muazzam fedakârlıklara nisbetle bir tayyare meydanının elde bulundurulması veya Hanyanın zaptı devede kulak kalır.

Demek oluyor ki tayyaresiz bir avuç askerin müdafaa ettiği bir ada asgarî (500) tayyare ile yapılan bütün teşebbüslere, gayretlere rağmen mukavemette hâlâ devam edebiliyor. Şimdi bir de İngiliz adalarını göz önüne getirelim: Mesaha bakımından Giridden (40) kere daha vâsi, müdafi kuvvetler bakımından da (200) defa daha kuvvetli olan bu adaları istilâ için ne kadar kuvvet ve ne miktar tayyare kullanmak lâzım geldiğini hesap etmek güç bir riyaziye muadelesi olmasa gerektir.

Giridin havadan istilâsı teşebbüsü ve ada müdafilerinin muannidane mukavemeti yalnız çok cür'etkârane bir teşebbüs ve pek beğenilecek bir hamaset ve kahramanlık destanı teşkil etmekle kalmadı; İngiliz adalarının öyle paraşütçülerle, plânörlerle istilâ ve zapt edilemiyeceğini dahi gösterdi ve asıl bu bakımdandır ki Girid müdafaasının kıymet ve ehemmiyeti büyüktür.

(500) tayyare (35000) müdafii on günde sindiremezse İngiliz adalarındaki (4.000.000) muvazzaf ve (3.000.000) gönüllü müdafii zebun etmek için kaç tayyare kullanmak lâzım geldiğini siz hesap edin.

A · Cemaleddin Saraçoğlu

Yeni tahsil şubeleri

Belediye muhasebe müdürlüğü tahsilât işlerini kolaylaştırmak maksadiyle şehrin bazı mıntakalarında yeniden belediye tahsil şubeleri tesis etmeğe karar vermiştir. Bu şubelerden il kikisi 1 hazirandan itibaren Erenköy ve Beylerbeyinde faaliyete geçecektir.

ASKERLİK BAHİSLERİ

Bugünkü havacılık

Ve bu modern tayyareler karşısında donanma ile şimendiferin durumları

Yazan:
Emekli Hv. Bnb.
İ. Bedri Celâsin

Bundan otuz sene evvel Türk matbuatında intişar eden münakaşalı bir yazı nazarı dikkati çekiyordu. O da, donanma mı, şimendifer mi? diye yazılan makalelerdir. O sıralarda hükûmet donanmaya ehemmiyet veriyordu, bir de donanma cemiyeti vardı.

Muharrir, memleketimizin coğrafî vaziyetini gözönüne alarak şimendifere de ehemmiyet verimlesini ve hattâ memleket müdafaasında şimendifer donanmadan daha kıymetli olabilir diyor, ve müddeasını isbat için şu misalleri gösteriyordu:

93 harbinde Türk donanması kuvvetli idi, ne yapabildik. 1313 Yunan harbinde Yunan donanması kuvvetli idi ne yapabildiler?

Filhakika memleket müdafaasında şimendiferin birinci derecede kıymeti vardır. Sonra şimendifercilk yalnız müsteh - lik değildir. Ayni zamanda memleketin ticaret, ziraat ve sanayiinin inkişafında değerli bir vasıtadır. İşte Millî Şefimizin bundan çok zaman evvel şimendifer siyaseti takip buyurmakla gösterdikleri yüksek kiyaset askerî olduğu kadar medenî hayatımızda da tesirlerini göstermiştir ve daha da gösterecktir.

Yukarıda bahsi geçen yazıları yazının ismini hatırlamıyorum. Bugün hayatta ise cidden iftihar edebilir. Vefat etmiş ise ruhu şâdolsun.

Tayyarelerin ortaya çıkması:

O vakitler tayyareden bahis yoktu. Çünkü havacılık yeni kanatlanan yavru halinde idi. Buna rağmen havacılığın istikbali kestirilmiş olmalıdır ki, Avrupa ve Amerikada çalışmalar devam ediyordu. Tayyareciliğin terakki ve inkişafı diğer vasıtalara nisbeten çok seri olduğunda herkes mütetfiktir. Fakat bunu da meslek gözü ile tetkik edersek bir hayli gecikmeler olduğunu görürüz. Bunlardan biri takip edilen usul, diğeri ise dikkat ve mesainin dağılmasıdır.

Usulden dolayı gecikmeler, ilk zamanlar kuşların uçuşu taklit edilerek kanat çırpma şeklinde uçmağa çalışması; dikkat ve mesai dağılması da balonlar için serfedilen zaman ve mesaidir. Nihayet satıhlar üzerine tecrübeler de muvafakiyet hâsil olmuş ve balonlar da sahneden çekilmiş, tayyareler daha serbest hızlanmağa başlamışlardır.

Balonların artık askerlik bakımından ehemmiyeti kalmamışa benziyor. Sulh zamanında nakliyat için istifade edilebilecektir.

Donanma ile şimendifer ve tayyare: Donanma eski bir silâhtır. Bunun kıymet ve ehemmiyetini ve harplerde oynadığı rolleri dün işittik ve bugün görmedük, yarın da görülecektir. Donanmanın tayyare ile münasebet ve muhalefetini bir iki yazı ile izaha çalıştım.

Şimendifere gelince; bu vasıtanın askerî kıymet ve ehemmiyetini otuz sene evvelki muharririn ağzile ifade ederek asker yüklü bir tren bir zırhlı bir dritnota muadil, diyebiliriz.

Tayyare ise: Hasım taraf donanmasının, şimendiferciliğinin emniyetini bozacak faaliyet sistemlerini değiştirecek kadar müessir olacak hale gelmiştir.

Tayyareler olmasaydı Almanlar, Yunan sularına hâkim donanma himayesine sığınacak Yunan ve İngiliz kuvvetlerini söküp atamıyacaklardı. Bu kuvvetlerin denizden beslenmelerine mâni olmıyacaklardı ve nihayet müdafiler üstün kuvvetler karşısında salimen çekilip gidemiyeceklerdi.

Günün hâdiseleri arasında havacılık:

Son zamanlarda Amerikadan Avrupaya bir merhalede uçan tayyareler yapıldı, hattâ Avrupada inmeden dönecek tayyarelerden bahsediliyor. Fakat bu husus bugünkü petrol azlığı dolayısile her memleketin kârı değildir. Böyle olunca uzun mesafeli vazifeler için başka çareler aranılması zarurî olur.

Siyasî ve askerî hareketler: Almanlar Suriye hava meydanlarından istifade çaresini bulmadılar. Irakta siyasî ve sonra askerî hareketler belirdi. Girit adasının hava yoluyla zaptedilmesine teşebbüs edildi ve muharebeler devam etmektedir.

Bu teşebbüslerde muvaffak olup olmıyacaklarını kestirmek kehanet olur, çünkü taarruz edenlere müdafaa edenlerin kuvvet ve tertiplerini bilmiyoruz, bizim bildiğimiz bir şey varsa, Havacılık donanma faaliyetine müessirdir. Güverteleri zırhlı gemiler belki batırılmazlar fakat harp harici edilebilirler. Sonra hava torpili (torpito) taarruzları böyle gemileri de tehlikeye düşürür. Donanmanın hafif ve yardımcı gemileri için vaziyet büsbütün başkadır.

Şimendiferciliğe tesiri: Daha harbin ilk günlerinde demiryolları ve köprüleri hava bombardımanına maruz kalacak bir memleket ordusunu ikmalde müşkülâta uğrar, bundan dolayıdır. Şimendifercilikte gizleme ve havaya karşı müdafaa servisleri mevzuubahis olur.

Netice:

I — Bir silâha karşı korunmak için o silâhı iyi tanımak ve ona göre tedbir almak şayanı tavsiyedir.

II — Donanma şimendifer ve tayyarenin dostlukları kuvvetli düşmanlıkları nâhoş olur. Onların faaliyetlerini tamamhiyor düşman iseler faaliyetlerine mâni olmağa çahşıyorlar.

III — Siyasî ve askerî hareketlerin bazıları tayyarelerin üsleri ve faaliyet sahaları için yapılıyor. Çünkü tayyarelerin faaliyeti de bu hareketlerine umumî vaziyeti hedef tutuyor.

Şimdilik Bu kadar!

Harbin seyri hakkında tahminler

Bugün herkesin zihnini meşgul eden hâdise şüphe yok ki harbin bundan sonraki seyrinin inkişafıdır. Girid harbi başladığı zaman, ben bu harbin 15 gün kadar süreceğini ve neticede Almanların adayı işgal edeceklerini yazmıştım. Bugün harbin on birinci günündeyiz. Ve Alman ordularının adanın garp kısmına hâkim olduklarını ve Hanya şehrini de işgal ettiklerini öğreniyoruz. Bu tahminin de isabeti beni harbin müstakbel inkişafları hakkında yeni tahminlere sevketmektedir.

Giritten sonra

Her şeyden evvel şu noktayı işaret edeyim ki, Girid adasının Mihver kuvvetleri tarafından işgali, İngilterenin oldukça zararınadır. Fakat buna mukabil bu işgal, hayatî bir rol oynamaktan uzaktır. Bu adayı işgal etmek suretiyle Almanlar Süveys kanalına ve Mısıra, Radosa nazaran pekaz yaklaşacaklardır. Buna mukabil elde Malta ve Kıbrıs bulunduğuna göre İngilizler de Almanların Balkanlardaki hayatî üslerinden pek fazla uzaklaşmış olmıyacaklardır.

İngilizlerin bu harpte en büyük kayıpları

İngilizlerin bu harpte en büyük kayıpları, kruvazör ve destroyer itibariyle uğradıkları ziya olacaktır. Filhakika daha şimdiden bu kayıpların yekûnu bir hayli kabarıktır. Öyle zannediyorum ki İngilizler eğer Giridi terkedecek olurlarsa - ki bu zarurî gibi görünüyor - en fazla deniz kayıplarının sonunu almak uğrunda olacaktır. Zira, Girid suları müteaddit düşman hava üslerinin ortasında olduğundan bu sularda hava müdafaasından mahrum harp gemileri için son derece tehlikelidir.

Giritten sonra

Eğer Girid düşecek olursa Almanların bundan sonra bütün kuvvetlerini temerküz ettirecekleri cephe Mısır olacaktır. Öyle tahmin ediyorum ki Mısıra Almanlar ve İtalyanlar mütemadiyen asker ve harp malzemesi nakletmekle meşgul bulunuyorlar. Bugün Taranto ve Bismark hâdiselerinden sonra son derece tehlikeli bir silâh olduğunu ve torpidoların yerini tutmağa başlıyan torpil taşıyan tayyareler harp gemileri için son derece tehlikeli bir silâh haline gelmiş bulunamaktadır.

Bu yüzden İngiliz harp gemileri eğer Girid düşecek olursa İtalyan ve Yunan sularına güçlükle yaklaşabileceklerdir Bu itibarla buralarda tahassüt lerini yapacak olan mihver kuvvetleri Libyaya türlü vasıtalarla bol bol asker ve harp malzemesi nakledebilecekler ve İngitereye en büyük darbeyi Libya yolile Mısırı zaptetmeğe gayret sarfederek vurmağa çalışacaklardır.

Bakalım vaziyet nasıl inkişaf edecek?

MURAD SERTOĞLU

DÜNYA HARBİ

(YENİ SABAH)IN BÜYÜK SİYASİ TEFRİKASI

İstanbulu elde etmek için İngilterede mücadeleler..

Yazan:
V. Çörçil
Nakleden : *P. S.*
127

Bir günlük hülâsa

Fakat saat 16,45 de Sufren, Vengence ve Cornvalis gemileri 4500 metreye kadar Çanakkale istihkâmlarına yaklaşınca modern toplarla mücehhez iki küçük istihkâm ateş açtılar ve uzak mesafeden yaptığımız bombardımanlardan müteessir olmadıklarını gösterdiler. Bu üç harp gemisi, diğer üç arkadaşı ile takviye edilerek ateşe mukabele ettiler ve istihkâmlardan birini susturdular.

Saat 17.5 da artık ortalık kararıyordu. Amiral gemilerine toplanma emri verdi ve ateş kesildi.

Filo evvelden 139 obüs atmıştı. Evvelden elde edilen neticelerden şu hulâsa çıkarılmıştı:

1 — Yalnız demir atmış olan gemiler iyi bir endaht yapabilirler.

2 — İstihkâmları yıkmak için yalnız deniz kuvvetlerinin obüsü kâfi değildir.

Ertesi gün hava fena olduğu için harekât yapılamamış ve beş gün böyle geçmiştir. 25 şubatta ilk tecrübeden istifade edilmiş, harp gemileri muhtelif istihkâmlara taksim olunmuştur. Bütün gemiler birbirlerinin endahtını tanzim ediyorlardı. İstihkâmlar mukabele ediyorlar, fakat mukabeleleri neticesiz kalıyordu. Buna mukabil bombardımanımızın tesirleri mühimdi. On sekiz endahtta Queen Elizabeth, Hellez istihkâmının iki modern topunu yok etmişti. Otuz beş mermide de İrresistible Orhaniye kalesinin iki modern topunu iskat eylemişti.

Böylece Çanakkalenin medhalini müdafaa eden uzun menzilli dört top tahrip edilmiş, yahut harp harici edilmişti. Öğleden sonra bütün gemiler Çanakkale istihkâmlarına pek ziyade yaklaştılar ve hep birden ateşe başladılar. Bütün dış istihkâmlar susturulmuştu.

Zayiat pek az

Bunların en eskileri, ki gayet kısa menzilli toplara malik olanlardır; Türkler yalnız obüsleri kendi üzerlerine çekmeye tahsis etmişlerdi ve artık bunların içinde de kimseler yoktu. Mütarekeden sonra Türkler bombardımanlar esnasında bütün bataryaların ve mühimmatın tahrip edildiğini fakat hiçbir mühimmat deposuna birşey olmadığını söylemişlerdir.

İstihkâmlar kısa mesafeden yapılan bombardımanlarla harap oldukları için askerler tarafından tahliye edilmişlerdi. İki tarafın da zayiatı mühim değildi. Filoda büyük hasar yoktu. Hattâ Ağamemnona altı, yedi defa isabet vâki olduğu halde bizim tarafta üç ölü, yedi yaralı vardı.

O gün çok mühim ve çok memnuniyetbahş bir gündü. Bütün endahtımız 15 pusluk 31, 12 pusluk 81 den, Fransızlarınki ise elli obüsten ibaretti. Bu bombardıman şunu isbat ediyordu ki 11.000 metrede demir atan harp gemileri, eğer iyi rüyet şartlarına sahip olurlarsa fazla mühimmat sarfına lüzum görmeksizin Türk toplarını tahrip edebilirler.

Artık boğazın medhalini temizlemek mümkündü ve 25, 26 şubat geceleri bu da yapıldı. Onu müteakip üç kruvazör boğazın medhaline girdiler ve dış istihkâmları kökünden tahrip ettiler. Bunu son derece ümitbahş, son derece mühim bir hâdise takip etti:

Karaya çıkarılan askerler

26 şubatta ve ondan sonraki günlerde filo toplarının himayesi altında 50 şer; 100 er kişilik küçük grupları karaya çıkardık. Bunlar Seddülbahir istihkâmının toplarını, Asya sahilindeki iki istihkâmın toplarını uçurdular. Bu askerler Türkler tarafından ciddî hiç bir mukavemete maruz kalmamışlardı. Bu ihraç kuvvetleri 48 topu ya tahrip etmişler, ya hut tahrip edilmiş bir halde bulmuşlardı. [Seddülbahirin on topundan yalnız üç tanesi bombardımanla uçmuştu. Kum kaledeki on toptan yedi tanesi de sapasağlamdı. Orhaniyeye giren askerlerimiz oradaki iki topu tahrip edilmiş bir halde bulmuşlardır.]

Böylece 12 martta Çanakkalenin bütün dış istihkâm sistemlerini dört tanesi modern olmak üzere on dokuz birinci sınıf topile tahrip etmiş bulunuyorduk. Iskat edilen bu istihkâmlar ve bu toplar gerek keyfiyet, gerek kemiyet bakımından Çanakkale müdafaasının beşte birini teşkil etmekte idi.

Şimdi filoya 6 mil kadar bir mesafelik kısmı Kefez mayn tarlalarına kadar temizlemek kalıyordu. Fakat Çanakkale harekâtının birinci safhası böylece tamamlanmıştı.

Amiralık büyük bir memnuniyet duyuyordu; ben etrafımda şimdi bana gülerek bakanların çoğaldığını görüyordum. Hattâ Lord Kiçner bile Amirallıktaki zabitlerinden birinin vaziyetini itimatla karşılamakta olduğunu söylemişti!.

14 günde tamam

Her gün Sir Jakson'u çağırıyor, Çanakkaleden gelen telgraflar hakkındaki mütaleasını soruyordum. Mütalealarını son derece cesaretbahş idi. Akdeniz başkumandanına şubatın sonlarına doğru bir telgraf çekmiş ve Çanakkaleyi zorlamak için kendisine kaç gün lâzım olduğunu sormuştum. 2 Martta şu cevabı verdi:

— On dört gün...

Bununla beraber ben, harp komitasına şu iş'arda bulunmuştum:

"Amirallık muzafferiyeti taahüt edemez. Başlıca müşkülâta Çanakkale önünde rastlıyacağız. Şimdilik, dış istihkâmların iskatı bize muvaffakiyet veriyor.,,

Diğer taraftan yine o günlerde yalnız deniz kuvvetile Çanakkale boğazını müdafaasız ticarî sefaine açamıyacağımızı ve bunun pratik imkânı bulunamıyacağını ısrarla tekrarlamıştım.

Şimdi Çanakkalenin dahili müdafaa tertibatı artık filomuzun hücumlarına açılmıştı. Bu müdafaa tertibatı da on istihkâm ve bataryadan mürekkepti. Bu bataryalar muhtelif kıymette ve boyda Asya ve Avrupa sahillerine taksim olunmuşlardı.

Birbirini takip eden mayn tarlaları, müteharrik obüs ve bataryalar... Bunlar hem mâmileri, hem istihkâmları müdafaa ediyordu. İşte şimdi filo bu müdafaa manzumesine hücum ile mükellefti.

Artık Lord Kiçnerin bir ordu ihracına muvafakat edeceğini hesap etmeğe başlamıştım. Kiçner, yalnız donanmanın büyük bir zaferinden istifade için değil, bu zafere iştirâk için de razı olacak gibi görünüyordu. Evet amma, nasıl ve ne zaman? Esrar.

Harbiye nezareti meşgul değil!

Fakat bütün elde bulunan kuvvetleri en kısa zamanda toplamak, sevketmek zarurî idi.

Bahriye birinci lordu, Lord Fischer vaziyetin bu inkişafına pek memnundu. Müşterek bir hareketin derhal mevkii tatbika konmasına şüphe yok ki o da taraftardı artık..

(Arkası var)

Başvekilin teşekkürü

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

"— Arkadaşlarım,

Türkiye Cümhuriyetinin büyük mazhariyetlerinden biri de dünyanın bugünkü vaziyeti içerisinde Meclisin burada toplanıp vatanı mahfuz ve kendisi sakin bir halde bu senenin bütçesine rey vermesi ve onu selâmetle tatbik için hükûmetin direktif vermesidir. (Alkışlar)

Arkadaşlar,

Bütçeyi tetkik buyurduğunu esnada sayın arkadaşların dermeyan buyurdukları mütaleaları ve tenkitler hükûmetiniz için çok kıymetlidir ve kendisine yol gösterecek mahiyettedir. Vekil arkadaşlarım burada elde rinden geldiği kadar çalıştıklarını, bildiklerini size arzettiler Lûtfen kabul ve bütçeyi tasdil buyurdunuz. Temennim şudur ki eline memleketin idare vazifesini tevdi ettiğiniz hükûmet inşallah bu sene zarfında da bütçeyi iyi tatbik eder ve iyi neticelerle huzurunuza gelir. Hepinize teşekkür ederim...

ÇOLAK MOLLA

YAZAN: M. SAMİ KARAYEL

— 166 —

Alaturka güreşte topuk elleme mühim bir oyundur. Ve mühim bir künte mukabelesidir.

Bu oyun, şu suretle olur: Künteye asılmış ve kıçı havalanmış, ayakları havalanmış elleri yerde olan pehlivan hasmının topuğundan aşarken çeker. İşte, bu çekiş manevrası ile hasım taraf kösteklenerek kendi kendine sırtüstü yere düşer ve künteyi yapan pehlivan hasmının üstüne ve göğsünde, göbeğinde kalır.

Molla, künte askısına gelince, ellerile topuk elleme vaziyeti almıştı. Yusuf, Mollanın vaziyetini bozmak için hasmı bir iki defa sağa doğru savurarak aşmak istedi. Lâkin muvaffak olamadı.

Molla, topuktan ayrılmıyordu. Öyle bir çalımla vücudünü idare ediyordu ki, Mollanın ellerini topuktan ayırmak mümkün olamadı.

Yusuf, usta bir pehlivan olduğu için görüyordu. Avanak bir pehlivan olsa, künteyi sallasa muhakkak kendisinin sırtını yere vururdu.

Yusufun bu künte hareketi bütün seyircileri heyecana getirmişti. Molla, ha gitti, ha gidiyordu.

Fakat usta pehlivanlar işi anladıklarından o derece telâş göstermemişlerdi. Hele, Aliço gülüyordu. Ve söyleniyordu:

— Aferin Molla be!.

Aliço, esasen Yusufu sevmezdi. Çünkü, Aliço, Adalı Halilin ustası idi. Yusuf da Adalı Halilin rakibi olduğundan Yusufu sevmezdi.

Aliço, daha ziyade Mollanın yendiğini istiyordu. Bu sebeple Mollanın gösterdiği mehareti takdir ediyordu.

Yusuf, künteyi boşaltıp oturunca, Aliço, gevrek gevrek gülerek:

— Aferin Molla!

Diye söylenmişti. Fakat, Molla da harikulâde meharet göstermişti. Yusuf gibi adamın elinden hem de askıya girmiş olan bir künteyi kurtarmak her pehlivanın kârı değildi.

Ailço yanındakilere dönerek:

— Gördünüz mü Mollayı..

— ...

— Eğer, Yusuf ardına önüne bakmayıp künteyi aşırmış olsaydı muhakkak yenik düşerdi.

— ...

— Yusufa da aferin!. O da pehlivan doğrusu...

Dedi.

Molla, sarmada iken birdenbire ters döndü ve bir baskı ile kalktı. Yusufun sarmasından da böyle kalkılamazdı. Molla kalktı ve dikildi, çırpınarak bir nara salladı:

— Hayda Yusuf be!.

Mollanın bu narası tam yerinde idi. Hem künteyi ve hem de sarmayı sıyırtmıştı. Nasıl olur da nara sallamazdı.

İki pehlivan tekrar ayakta kapıştılar. Fakat, artık boğuşmanın sonu gelmiş gibi idi.

Bütün seyirciler ve eski pehlivanlar görüyorlardı ki, güreş artık sona ermek üzere idi. Çünkü, her iki pehlivan da güreşi bitirmek için canla başla çarpışıyordu. Ve, son kozlarını oynadıkları seziliyordu.

Mollanın son çaprazı ve Yusufun son küntesi gösteriyordu ki iki pehlivan da birbirini mağlûp etmek hırsında idiler.

Koca Yusuf, sinirli idi. İki de birde elleriyle koç bıyıklarını buruyordu. Molla, sakindi. Yalnız, acul olduğu görülüyordu. Hareketleri sür'atli idi.

Pehlivanlar, ense enseye o kadar çok kalmadılar. Bu sefer de Yusuf harekete geçti. Mollaya bir çapraz taktı.

Yusuf, hasmını köstekledi. Fakat Molla, çok tetik olduğundan ters yüzüne dönerek yüz üstü yere düştü.

Molla yere düşerken Yusuf da üzerine düştü. Molla, havalandı, Yusufu üzerinden kaydırıp önüne düşürdü.

Molla, Yusuf derlenip toplanıncaya kadar derhal toparlanıp hasmının üzerine çullandı.

Daha Yusuf ayağa kalkmadan yetişti. Ve, sarmayı doladı Künteyi attı.

İki pehlivanın güreştiği yer çayırlıktı. Fakat yaz münasebetiyle topraklar çatlamıştı. Güreş meydanında da çatlaklar vardı.

Molla, hasmına künteyi mükemmel doldurmuştu. Yusufu dağıtmıya çalıştı. Ve, nihayet dağıttı.

Yusuf askıya gelmişti. Ayakları havalnamıştı. Vaziyet tehlikeli idi. Bütün seyirciler ayağa kalkmıştı.

Künteyi atan Mollanın sol ayağının ucu, ve parmakları aksi gibi toprak yarıklarından birine girmişti.

Yusufun ağırlığı, Mollanın zoru, Mollanın ayağını yarığa büsbütün kıpırdamaz bir hale sokmuştu.

Nihayet, Molla canını dişine takarak künteyi aşırdı. Ve, Yusuf omuzunun üzerine doğru açık düştü.

Yusuf, yenilmişti. Açık düşmüştü. Molla, fakat, bu künte sırasınada her nasılsa Mollanın baş parmağı Yusufun gözüne girmişti.

Molla, toprak yarığına giren ayağını sıyırarak çıkardı. Bozulmuştu. Ayağa kalkıp temenna etti.

Bu, galibiyet temennası idi. Yusufun gözü fena idi. Alttan kalktığı zaman iki eliyle gözünü tutarak kalktı. Âdeta, dövünüyordu.

Yusuf, açık düştüğünün farkına varmamıştı. Çünkü gözüne fena bir darbe yemişti. Yusuf ellerini gözünden çekip baktığı zaman Mollanın kendisini kucaklamak vaziyeti aldığını gördü.

Yusuf, açık düştüğüne emin değildi. Fakat açılmıştı. Yusuf, Mollaya sordu:

— Ne var Molla be?.

— Oldu Yusuf be!.

— Amma, yaptın be?.

Deyince, Molla, sustu önüne baktı. Ne diyeceğini şaşırdı. Bir türlü:

— Oldu be!.

Diye kesip atamıyordu. Mahcup bir vaziyette idi. Yusuf, iki elile gözünü tutuyordu. Gözü kıp kırmızı olmuştu.

Vaziyetin münakaşalı olduğunu gören Aliço, olduğu yerden kalktı. Meydana yürüdü. Etraftan bağırıyorlardı:

— Oldu.

— Olmadı...

Aliço, meydana geldi. Yusufla karşılaşınca Yusuf sakin bir tavırla:

— Usta yenildim mi?

Diye sordu.. Aliço, cevap verdi:

— Abe Yusuf, bu, Molla seni daha nasıl yensin be?

Dedi.

Zaten Yusufun gözü güreşemiyecek derecede zedelenmişti. Lâkin, Yusuf açık düşmüştü. Aliçonun dediği gibi, Molla, daha Yusufu nasıl yenebilecekti? Böyle pehlivanlar ancak birbirlerini bu derece hatalayabilirlerdi.

Aliçonun sözleri üzerine Yusuf meydanı bıraktı. İşte, Molla ile Yusufun Rami güreşinin hakikî sahnesi bundan ibarettir.

Fakat, o günden bugüne kadar Molla ve Yusuf taraftarları şöyle münakaşa eder dururlar:

(Arkası var)

Hergeleci İbrahim

Cihan pehlivanı KARA AHMEDİN USTASI OLAN

HERGELECİ İBRAHİM Türk Başpehlivanlarının en üstatlarından ve mümtazlarından **KOCA YUSUFUN** en çok korktuğu pehlivanlardan biri ve bir türlü ortadan çıkaramadığı bir pehlivandır.

HERGELECİ İBRAHİM

Adalı Halili meydandan kaçırmış ve Pariste çetin güreşler yapmış bir pehlivandır. Yakında "YENİ SABAH,, sütunlarında M. Sami Karayel'in kaleminden okuyacaksınız. Bekleyiniz!.

MERAKLI BAHİSLER

Tayyare bazı memleketlerde ölüm saçarken

Bazı ülkelerde de zenginlik, refah ve sıhhat dağıtır

Tayyare deyince akla korkunç bomba yağmurları, öldürücü pike saldırışlar ve dehhas hava muharebeleri gelir. Bu düşünüş te doğrudur, zira insan oğlu, kendisine en çok şeref veren ve onu kartallar şahikasına yükselten parlak bir keşfi en çok tahrip vasıtası olarak kullanmaktadır.

Halbuki tayyare medeniyet ve millî iktisat bakımından faideli birçok hizmetler görebilir. Meselâ nakil işleri gibi. Bundan başka tayyareleri harp gayelerinden başka insanlığın refahı ve saadeti için kullananlar da vardır.

Hayra çalışan tayyareler

Ezcümle haber aldığımıza göre Sovyet Rusya havacılığı bir kısım tayyarelerini Azerbaycanda bataklıkları dezenfekte etmek ve sivrisinek tohumlarını öldürmek için kullanmaya başlamıştır. Yine tayyarelerle Ukaraynada pancar bitlerini imha teşebbüsü yapılmış ve bu teşebbüs muvaffakiyetli neticeler vermiştir.

İş bu kadarla da kalmıyor ve tayyare sırf mikrop, haşere öldürmekten daha hayırlı, daha müsbet işler için de kullanılıyor. Meselâ yine Sovyet Rusyada (Biélorussie) de, (Vologda) mıntakasında tayyareler tarlalara sun'î gübre saçmak işlerinde de muvaffakıyetle kullanılmaktadır.

Diğer bir takım mıntakalarda ise ziraate zararlı böcekleri vâsi mikyasta imha, ormanlıklar üzerinde uçarak orman yangınlarını tarassut işlerinde de yine tayareler kullanılmaktadır. Türkmenistandaki (Kara Kum) çölünde tayyareler tohum saçma işlerinde kullanılmış ve pek müsbet neticeler elde edilmiştir.

Çiftçinin arkadaşı olan tayyare

Ziraat işlerine tahsis edilen tayyarelerin çiftçiye yaptıkları hizmet pek kıymetli olmuştur. Meselâ yapılan ilk tecrübelerde (500.000) hektar pançar tarlası zararlı böceklerden temizlenmiş ,300.000) hektar mesahai sathiyesindeki pamuk tarlasının keza kurtları imha olunmuştur. Yine tayyareler vasıtasile (250) milyon hektar orman daimî bir tarassut ve mürakabe altında bulundurulmuş, (3.450.000) mesahai sathiyesindeki sulak ve bataklık arazi dezenfekte edilmiştir.

1939 - 1940 seneleri zarfında Sovyet Rusyada sun'î gübre saçma işlerinde tayyarelerden pek ziyade istifade edilmiştir. Bu sayede toprağın verim kabiliyeti bir hayli artmış ve bazı mıntakalarda hektar başına iki ilâ iki buçuk nisbetinde bir tezayüt görülmüş yani mahsul bir misli artmıştır.

Bu yüzdendir ki, Sovyet pilotlarından bu ziraî işlerle meş-

(Sonu sayfa 6 sütun 3 te)

HARP VAZİYETİ

Girit - Kıbrıs - Britanya

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

çin bir sıçrama tahtası rolü ifa eder,

c) Süriye ve Filistin üzerinden Süveyşe karşı bir sefer icrası halinde, Girit, bir emniyet bölgesidir,

d) Yunanistanın son toprağıdır ve son kuvetlerinin melcеidir,

e) Mütearrıza Ege denizinde hareket serbestisini temin eden bir ileri mevzidir.

f) Nihayet, doğu - cenup Avrupanın istilâ plânını tamamlamak için de Giridin işgali zarurîdir.

Kıbrısa gelince:

Bu ada da, bilhassa Suriye ve Filistine harekâtın intikali halinde, ayni ehemmiyeti haizdir.

Giridin müdafaa noktasından zâfı şuradadır:

a) Dardır. Harekât, şimalden cenuba doğru cereyan ettiğine göre derinliği mahduttur.

b) Arazi dağlıktır. Hava meydanları üç yerdededir. Bu üsler, ihtiyacı karşılayacak vaziyette müstahzar değillerdir,

c) Meydanların azlığından ötürü ada semasında müdafaa imkânı yok gibidir,

d) Müdafiler, adada yerleşen düşmanın artık üstün kuvvetlerile savaşmak mecburiyetindedirler.

Giritle Britanya mukayese edilirse:

a) Girit, Britanyadan 40 defa daha küçüktür,

b) Girit müdafileri birkaç tümene inhisar eder. Garnizonun takviyesi de denizaşırı sevkiyatı istilzam eder. Hâkim bir hava filosu karşısında seyrüseferin nisbetle ağır zayiata mal olduğu görülmüştür, Britanya müdafileri, hava korunma teşekkülleri de hesaba katıldığı halde, 7 milyondur,

c) Adada yol vaziyeti, Britanyadakile mekis değildir. Britanyanın hemen her şahıkasına da asfalt yollar vardır. Bir manevrada harekâtı daima otomobille takip etmiştik.

d) Giritte mütemmim motörlü ve zırhlı kuvvetlerin mevcudiyetini zennetmiyoruz. Britanyadaki ordular en büyük sürat ve manevra kabiliyetini haizdirler,

e) Britanya ana vatan hava filoları, bundan böyle en büyük kütle taarruzlarını muvaffakiyetle defi ve tardecek bir kudrettedirler,

f) Britanya nüfusu, Girit nüfusunun en az 220 mislidir,

g) Britanyanın hücuma maruz olması muhtemel mıntakaları ve kıyı üsleri müstahkemdir,

h) Hava üsleri de ateşlerden masun bulunduracak surette yeraltı tesislerini ihtiva ederler.

i) Giritte mütearrız için bir üstünlük elde etmek kolaydır. Britanya, bir kuvvet menbaıdır. Kuvvetlerin herhangi bir noktaya kaydırılması ufak bir zaman meselesidir,

k) Anavatan filoları, deniz harekâtını akamete uğratmak için, her tehlikeyi göze alabileceklerdir.

l) Yer defi ve tart tertibatı, indirmeleri karşılamak üzere otomatik işliyeceklerdir. Giritte bu müdafaa cihazının bulunması inmeye ve tutunmaya imkân vermiştir, birkaç meydanın işgali halinde, hava ve kara ateşlerinin buralarda teksifi ve hücumun belirdiği yerde bastırılması daima kabildir.

Giritle Britanya arasında müdafaa bakımından bir benzerlik tasavvur edilemez ve Girit teşebbüsü muvaffak olsa bile, bu, Britanya istilâsı emellerini okşıyamaz.

Esasen deniz ve hava hücum çıkış yerleri muntazaman keşif, tarassutlar ve harekât takip edilmekte ve buraları şiddetli ateşler altında bulundurulmaktadırlar.

Britanyaya, müdafilerinin en zayıf günlerinde de, taarruz edilememesinin sebebi, adalılaların yurtlarını korumak için her fedakârlığa katlanacaklarına inanılmamasıdır.

Girit bile, zayıf garnizonile, şehamet dasitanları yazmaktadır. Britanyanın istilâya uğrıyacağına inanmadım ve inanmıyorum! Britanya istilâsı düşüncesi, doğudaki tehlikeleri mühimsemeye sevketmemelidir: Akdenizden Büyük Britanyanın can damarı geçer!

Tarihten menkıbeler, fıkralar

Şarlok Holmes'e taş çıkartan hali

"MANSUR" un POLİS HAFİYELİ

Bu Abbasî halifesi, esrarengiz bir hırsızlık vak sının failini nasıl meydana çıkarmıştı?

YAZAN: **Muharrem Zeki KORGUNAL**

Abbasî halifelerinden Mansur, birgün maiyet erkânı ile birlikte gezmeğe gidiyordu. Bağdat sokaklarından geçerken karşıdan dalgın dalgın gelen ve selâm bile vermeden yoluna devam eden bir adama rastladı. Kendi kendine:

— Zavallının kimbilir ne büyük bir derdi var ki, benim halife olduğumu farketmedi.

Diye söylendi. Sonra yanındakilerden birine:

— Şu adamı huzuruma getir!

Emrini verdi. Emri alan zat, dalgın adamın arkasından koştu:

— Selâmsız, sabahsız nasıl geçip gidersin bre nâbekâr? dedi. Seni devletli sultanımız efendimiz isterler!

Dalgın adam, neye uğradığını şaşırmıştı. Şimdi ne yapacak, halifeye ne cevap verecekti? Niçin biraz dikkat edip halifeyi tanıyamamış ve hürmette kusur etmişti? Korkusundan sapsarı kesilmiş bir halde halifenin huzuruna gitti; etek öptü ve titremeğe başladı.

Halife Mansur, adamcağızın bu haline büsbütün acıdı. Onu daha ziyade ürkütmemek için gayet tatlı ve yumuşak bir sesle sordu:

— Adın ne?

— Ahmet...

— Ne iş yaparsın?

— Tâcirim.

— Büyük bir düşüncen mi var ki beni tanımadan yürüyüp geçtin.

— Af buyur devletlim! Öyle büyük bir derdim var ki etrafımı görecek vaziyette değilim.

— Çekinme, anlat derdini! Belki derdine derman olabilirim.

Tâcir Ahmet, ölüm tehlikesini atlatarak geniş bir nefes almıştı. Derdini anlatmağa başladı:

— Sayenizde ticaretle iştigal eden orta halli bir tâcirim. Ticaret maksadile Basraya gitmiştim. Giderken de bütün nakit servetimi aileme emanet eylemiştim. Basradan daha dün döndüm. Ailem, eve hırsız girdiğini, kendisine emanet ettiğim paraların çalındığını söyledi. Önce inandım. Sonra evin içini inceden inceye gözden geçirdim. Kapıları, pencereleri nasıl kapalı bıraktıysam yine öyle muhkem kapalı buldum. Eve hırsız girmemiş olduğuna kanaat getirdim. İşte derdim bundan ibarettir. Üst tarafını yüksek idrâkinize bırakıyorum.

Halife Mansur, tâcirin karısından şüphe etmekte olduğunu sezmişti. Tekrar sormağa başladı:

— Ailen genç midir?

— Genç...

— Güzel midir?.

— Son derece güzel...

— Onu kız mı aldın, dul mu?.

— Dul aldım.

— Ne zaman aldın?

— Bir sene evvel...

Halife Mansur, sorduğu suallere aldığı cevaplarla her şeyi öğrenmişti. Artık hırsızı ve tâcirin servetini meydana çıkarabilirdi. Tâcir Ahmede, halifelerden başka kimsenin kullanamıyacağı hususî kokudan bir şişe hediye etti ve dedi ki:

— Allahtan ümidini kesme. Belki bir gün çalınan servetin meydana çıkar. Hediye ettiğim bu bir şişe kokuyu, ailenle birlikte sürünürsünüz. Bu suretle bozulan sinirleriniz yatışmış olur. Şüphesiz ki ailen de senin kadar mütessirdir.

Tâcir Ahmet, halifenin kıymetli hediyesini alır almaz eve koştu. Şişeyi genç ve güzel karısına uzattı. Sonra acı acı, mânalı mânalı gülerek:

— Bari bunu iyi muhafaza et, dedi. Büyük halifemiz Mansurun hediyesidir.

Kadın, kocasının bu imalı sözlerinden birşey anlamıyarak şişeyi aldı ve koynuna soktu:

— Merak etme kocacığım. Halifemizin hediyesini öyle emniyetli bir yere saklıyorum ki, oraya senden başka kimse el uzatamaz.

★

Halife Mansur, bir kaç saat dolaştıktan sonra saraya dönmüştü. Karşısında elpençe divan duran adamlarına:

— Bağdat sokaklarında dolaşacaksınız. Kimin üzerinde halifelere mahsus koku bulunduğunu hissederseniz, onu, hemen yakalayıp getireceksiniz.

Dedi, bu acayip, emri alan kişiler, yer öperek huzurdan çıktılar. Bağdat sokaklarına da gıldılar. Yanlarından gelip geçenleri koklıyarak dolaşmağa başladılar.

O gün bir iş göremediler. Ertesi gün yine aramağa çıktılar.

İçlerinden birisi, son derece, güzel ve yakışıklı bir delikanlı ile karşılaştı. Delikanlının üzerinden keskin bir koku yayılıyordu. Bu koku, halifelere mahsus kokunun tıpkısı idi. Ansızın üstüne atılıp delikanlıyı yakaladı. Etraftan, saraya mensup olan ve ayni emri alan iki kişi daha koşup geldi. Bağırıp çağırmasına ehemmiyet vermeden delikanlıyı saraya götürdüler. Halifenin karşısına diktiler.

Halife Mansur, neye uğradığını bilemiyen delikanlıya:

— Tâcir Ahmedin paralarını ne yaptın?

Diye sordu. Delikanlı, yutkunarak cevap verdi:

— Ben öyle bir adam tanımıyorum. Paradan, puldan haberim yok...

Halife Mansur, işi uzatmak istemedi. Son sözünü söyledi:

— İnkâr etme delikanlı! Bu paralar sendedir. Tâcir Ahmedin güzel karısından aldığın paraları bana teslim edersen hayatını kurtarırsın. Aksi takdirde, seni derhal cellâda veririm. Bu genç yaşta öbür dü boylarsın.

Delikanlı, hık mık et fayda vermiyeceğine ka getirmişti. Elini koynuna tu. Kocaman bir kese halifeye teslim etti.

Halife Mansur, keyf kahkahalarla gülüyordu. müşkülât göstermeden para sesini çıkarıp veren delikan serbest bırakılmasını em Onu savdıktan sonra da Ahmedin getirilmesini bu du.

Aradan çok geçmemiş tâcir Ahmet huzurda bul yordu. Neş'esi hâlâ üzerin lan halife:

— Ya tâcir, dedi. Gen güzel ailenle oturmağa m zısın, yoksa onu boşayıp nan paracıklarına kavuş mı?

Tâcir Ahmet, biraz düşün mecburiyetini duydu. Ka çok seviyordu. Ondan şüph tiği halde bile ayrılmak is yordu. Fakat çalınan para az birşey değildi. Mühim yekûn teşkil ediyordu. Te eline geçecek olan bu s sayesinde daha güzel bir dınla evlenmek imkânı v Cevap verdi:

— Servetime kavuşmak terim!

Halife Mansur, bu cevab lınca keseyi tâcir Ahmedin nüne fırlattı:

— Bu andan itibaren o k senin ailen değildir. Evine ner dönmez onu azad eyle

Dedi ve sözlerine devam derek hakikati kısaca anla Ailesinden zaten şüphe ed te olan tâcir Ahmet, kend hem paralarına kavuşt hem de karısının ihanetini dana çıkaran halife Ma nasıl teşekkür edeceğini bi medi.

M. Zeki KORGUNA

BİR HEZİMETİN TARİHÇESİ

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Kurtarılabilen şeyler, efradın üzerinde taşımakta oldukları eşyaya inhisar ediyordu. Fakat (Flandres) den kurtulabilen efradın kuvvei maneviyesi sarsılmamıştı. Bunlar üstün hava kuvvetlerinin kurbanı olduklarını biliyorlardı. Onları düşman değil; düşman hava kuvvetleri yenmişti.

Orduların harp nizamı bakımından, İngilizlere nisbetle daha garpte bulunan Fransızların irkâbı ameliyesinin İngilizlerden sonraya kalmalarını tabiî görmek icap eder. Coğrafî mevkileri itibarile İngilizler sahile daha evvel varmışlardı. Binaenaleyh Fransızlar İngilizlerin peşi sıra dümdar harbi yaparak sahile yaklaşmakta idiler.

Almanların gayretleri

Almanlar müttefikin kıtaatının irkâbına mâni olmak için (Dunkerk) köprübaşını şiddetle tazyika başlamışlardı. Düşmanın asıl büyük ve ehemmiyetli taarruzu birgün sonra, 31 mayısta başlıyacaktı. 30 mayısta düşman mevziî ilerleme teşebbüslerile iktifa mecburiyetinde idi.

Harbin bu safhasına ait vakayi ve hâdiseleri günü gününe kaydetmek bir hayli müşküldür zira umumî bir hercümerç içinde kıt'alar yer değiştirmekte, bir kısım cüzütamlar gemilere irkâp olunmaktadır.

O sırada Londraya gitmiş olan Lord (Gort) yerine İngiliz kıt'alarına General (Alexander) kumanda etmekte idi.

Ricat, gerçekten kahramanca döğüşülerek ve her adım düşmana pahalıya mal edilerek yapılıyordu. Günlerdenberi tayyare bombaları altında durup dinlenmeden harp eden fırkalar arasında insan kudretinin son haddine dayanan bir gayret ve basaletle vazifelerini yapan cüzütamlar vardı: Meselâ (12) inci Fransız p fırkası.

1940 ikincikânunundan sına kadar (Saint - Que de vazife gören bu fırka yıs akşamı (Namur) un ne gönderilmişti. Bu fı mit hilâfına taarruza du madı ve 14 mayıs akşamı celles) e gönderildi ve bu bayı çok faik düşman kuv rine karşı 24 saat müdafa (Mous) mıntakasındaki başlayınca fırka birçok leri düşmana karşı şartile yavaş yavaş ve la geri çekilmeğe başladı kayı teşkil eden alaylar çoğu bütün zabitlerini mişlerdi. Kahraman 12 fırka nihayet (Dunkerk)e diği zaman elinde yalnız rile top arabaları kalmıştı ka diğer malzemesinin eline geçmesine de mü memiş ve bunları tahrip düşman tarafından kullan yacak bir hale koymuştu yazık ki fırka (Dunkerk) rında sahile vardığı zam haziran) tahliye ameliye mal edilmiş ve bütün avara etmişlerdi. Buna fırka mucizeler yaratar küçü sandallardan bile ist ederek bakiyyetüssüyuf bir kısmını İngiltereye bildi. Zaten fırkanın bir hayli aza uştu ve (4000) esir vermek düşman çenberinden kurtarmıştı.

(Arkası var)

Anadoluya nakliyat

Şehrimizden Anadoluya yat devam etmektedir. mizden Diyarbakıra kadar istasyonlara sevkolunacak kafileler de gitmişlerdir. şehirden itibaren Kayseri vas, Erzincan ve Erzurum sındaki istasyonlara gidecek lanlar dün sevkolunmuştur.

Diğer taraftan Trakya Anadoluya yapılan mecel liyata da başlanmıştır.

İçki aleyhinde

Bir kadın mebusumuz rakının men'ini istedi

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Muhterem arkadaşlar,

Dünyanın fevkalâde şartları içinde bulunduğu ve insan dimağının siyasî meselelerden başka bir şey düşünmek istemediği bir zamanda yaşıyoruz. Böyle olduğu halde, ben, müsaa denizle tehlikesi harpten aşağı olmıyan diğer bir düşmandan bahsedeceğim.

İçki!..

Bir muharebeyi kaybetmek mümkündür. Hareketi arz gibi, hastalık gibi büyük ve umumi felâketler olabilir. Lâkin bunların hepsi kabili telâfidir. Kalanlar sağ kalmışsa, felâketin cemiyetteki izlerini süratle silebilirler. Fakat, içki ve keyif veren diğer zehirler bütün bu adı geçen felâketlerin hepsine bedeldir. Çünkü bunlar yalnız hali değil istikbali de öldürmektedir. Böyle olmasına rağmen maatteessüf memlekette, son senelerde içki istihlâki tezayüd etmiştir. İnhisarlar Vekâletinden aldığım bir istatistik son 10 sene zarfında içki sarfiyatında şu tereffuları kaydediyor:

On senenin satışları 1930 - 1940

	Rakı litre	Şarap litre	Votka litre	Bira liire
1930	6.620.729	2.918.531	1.625	3.468.993
1931	6,136.596	2.513.420	2.747	3.040.571
1932	5.440.707	3.227 461	4.006	2.546.449
1933	5.968.134	3.865.698	7.073	2.187.125
1934	5'609.738	4.024.451	9.519	2.072.127
1935	6.006.737	4.861.932	11.134	2.078.140
1936	6.489.646	5.568.223	12.603	2.201.980
1937	7.258.277	5.081.515	15.033	2.671.366
1938	7.483.626	6.325.963	17.370	2.652.529
1939	7.197.935	7.842.134	21.764	4.825.425
1940 (10 aylık)	5.743.100		27.082	6.357.927

Eğer bira ve şarabın sarfiyatı artarken votka ve rakı gibi yüksek dereceli içkilerin miktarı azalsaydı bu bir teselli olabilirdi. Halbuki maalesef bütün rakamlar içki istihlâkinin günden güne arttığını gösteriyor. Bunun neticesi olarak son 10 senede hapishanelere girenlerin yüzde 40 ı sarhoşluk yüzünden mahkûm olmuş kimselerdir.

Sarhoşlukla cürüm arasındaki münasebetleri göstermek için Türkiyede men'i müskirat kanununun tatbik edildiği sene ile kanunun kaldırıldığı sene arasındaki cürüm nisbetini ifade etmek kâfidir.

Kanunun mer'î olduğu zamanda:

	Bir senede	Kanun kalktıktan sonra
Urfada	8	12
Antalyada	4	12
Amasyada	43	65
Orduda	28	52
Ankarada	99	113
Mersinde	13	53
İstanbulda	21	131

Son zamanlarda İstanbulda 8 ayda yalnız sarhoşluk yüzünden 426 suç işlenmiştir. Görülüyor ki içki insanı ahlâk ve hukuk kaidelerinin dışına çekip çıkaran bir kuvettir. Belki insanlar ahlâksız doğmazlar. Fakat muvazenesiz ve irade kudretinden mahrum doğabilirler ki bu hal onları her türlü düşkünlüğe mahkûm kılar. Meselâ, Nevyorkta yapılan bir tetkike göre ayyaş bir ailenin beş kızından 1.200 evlât meydana gelmiştir. Bunlardan 300 ü çocuklukta ölmüş, 310 u profesyonel dilenci olmuş, 440 ı da fahişe, 130 u mücrim, katil, 20 si de hırsız olmuştur.

Pariste dejenere çocuklara mahsus bir hastahanede 1000 çocuk üstünde yapılan tetkik şu neticeyi vermiştir.

471 inin babası ayyaş

84 ünün anası ayyaş

68 inin hem babası, hem anası ayyaş.

Ceman 1000 çocuktan 660 çocuk ana ve babasının hatası yüzünden malûl bulunmuştur.

Bundan başka gene son 10 senede yalnız Bakırköy Emrazı Akliye hastahanesine giren 35.000 küsur hastadan 1.111 adedi içki yüzünden deliren kimselerdir. Bu 1.111 adedi şahsan alkolik olanlardır. Bir bu kadar da kendi içmediği halde ebeveyni içer olduğundan dolayı hasta olduğunu kabu letsek hata olmaz sanırım.

Asabî bünye itibarı ile pisikopat ve Nevropat olanlara alkol makin ve müvazeneli insanlara yaptığından çok daha fazla tesir yapıyor ve bu gibilerin cemiyete olan zararı da daha geniş ve şümullü oluyor.

İçkinin memlekete getirdiği zarar bu kadarla da kalmaz: İktisadî kayıbımız bizde santimi santimine ölçülmemiştir. Fakat Almanya ve Fransadaki vaziyeti söylemekle bu zehrin bir memlekete ne kadar zarar verdiğini anlatmağa kâfidir. 1924 te Almanyada 4.000.000 küsur mark vergiye mukabil 6.000.000 küsur mark zarar ve ziyan tesbit edilmiştir. Fransada yapılan hesaplara göre bir senede içkiye verilen para 1.138.000 frankır. Vergiyi bilmiyorum. Fakat yalnız alkol yüzünden delilerin ve kazaya uğrıyanlara yapılan masraf 5.5 milyon franktır.

Bizde alkol sarfiyatı hazineye 6.000.000 a yakın varidat getirdiğini bir mecmuada gördüm. Halbuki işret sebebi ile vâki olan cürümler hastahklar, hastahane, hapishane, timarhane masrafları, kazalar, çalışmamak yüzünden meydana gelen aile sefaletleri, vakitsiz ölümler, talak ve metrûk çocuklar ilh... gibi zararlar hesaba katılınca astarın yüzünden pahalı olduğu anlaşılır. İddia edebilirim ki ciddî bir hesap neticesinde bizde dahi bu işten memlekete maddî bakımdan bir kâr temin edilmiş değildir. Hem bir memleketin saadet ve selâmetine halel getiren bir kaynaktan istifadeye gene o yurdun menfaati namına hakkımız yoktur sanırım.

Hükûmetin, sarhoşlugu, içkiyi yani sebebi değil de neticeyi men'e matuf tedbirleri de yok değildir. Meselâ, Türk ceza, umumî hıfsıhha, askerî ceza, borçlar ve memurin kanunları ile Türk medenî kanununda sarhoşluğu, sarhoş olup ta başkalarına zarar verecek hale gelmeği menetmek isteyen maddeler vardır. Fakat bu maddelerin çoğu bu zehirleri müsaadesiz kaçak olarak memlekete ithal edenlerle, alan, satan ,imal veya ihraç edenler hakkındadır. Kanun, kendine malik olmak şartı ile içenlere, içirenlere ses çıkarmamaktadır. Halbuki bir fiil kanuna muğayir olmasa da ahlâka mugayir olabilir. Bu gene bir cürümdür. Bundan başka fert bugünkü cemiyet telâkkisine göre yalnız kendine ait değildir. O cemiyet realitesinin bir parçasıdır. Hayat ve sıhhatini istediği gibi israfa hakkı yoktur. Öyle olsa intiharı takbih etmezdik. Fert cemiyetin malıdır.

Hükûmet ferdi adı geçen kanun maddeleri ile kendi iradesi fevkinde himaye ediyor, denebilirse de muzır olan bir şeye müsaade etmek, içiniz, fakat, sarhoş olmayınız demek esasen mütenakız değil midir? İllîyet kanunu diye bir şey vardır. Muayyen sebepler muayyen neticeleri husule getirir. Bu fizik âlemde mevcut zaruretin bir neticesidir.

Sebep olsun amma netice olmasın demek bu devirde mucize beklemek gibi bir şeydir.

Bilâkis neticeyi ciddî olarak menetmek istiyorsak sebepleri ortadan kaldıralım. Ben bu gibi hâdiselerin meydana gelmemesi için ferdin iradesine değil, içtimai şartlara onu meydana getiren sebeplere yüklenilmesi taraftarıyım. Muhit ıslah edilmedikçe hiç bir şey elde edilemez.

Netice ne oluyor?

Netice şu ki içki içenin ve etrafındakilerin başından felâket eksik olmuyor. Çünkü ayyaşta evvelâ irade harap olmuştur. O akıl ve mantığının emirlerine göre değil zâf ve arzularına göre hareket eder. Düşündüğünü yapması lâzım geleni yapamaz. Kendine hâkim olsa esasen içmez. Yoksa ilmin ortaya koyduğu hakikatleri onlar da inkâr edemezler.

Alkolik bir irade hastasıdır. Sinirleri bozuk olan ayyaş ekseriyetle hadidülmizaçtır, seriütteessürdür, müvesvistir, kıskançtır, alıngandır, her zaman bilhassa sarhoşken opsessiyona = muacciz fikirlere son derece müsaittir. Tutturduğunu tutturur, etrafındakileri güllâbilik etmeğe mahkûm eder. İçmiyen kimselerin bütün bir ömür bir sarhosa dalkavukluk etmesinin ne demek olduğunu bir göz önüne getirin.

İçkinin sıhhate ne kadar muzır olduğunu delirenlerin, hastahane ve hapishanelere düşenlerin adedini söylemekle ifade etmiş oluyorum. Nesiller üzerindeki tesirini ayyaşzadelerin nasıl âlil ve müvazenesiz olduğunu huzurunuzda tekrara ihtiyaç yoktur.

İçki müptelâlarının müstakbeldeki fenalıkları çok söylenmiştir. Fakat ayyaşın gündelik hayatı ve ailede huzur ve sükûnu nasıl mahvettiğini kâfi derecede ifade edilmemiştir. Ben buna ancak işaret ettim.

Kat'î olarak iddia edebilirim ki, ayyaş evinde saadet olmaz. İçki huzur ve sükûnun en büyük düşmanıdır.

Aç, vereme mahkûm çocukları, benzi uçuk göğsü içeri çök müş hasta anaları, tamtakır boşalmış soğuk yuvaları ve bunun kapısında sabaha karşı sallanan ayyaşı düşünün.. Sarhoş yüzü görmek tehlikesi ile kalbi yanan kadının ıztırabını aslâ anlıyamazsınız. Bu bir felâkettir. Ne yapacağını nasıl hareket edeceğini kat'iyen kestiremediğiniz bir kuvvetle karşılaşmak haşyeti içinde beklemek, saatlerce, günlerce beklemek.. ve bütün bir ömrü böyle geçirmek.

Size bütün bu insanlar namına, gözü yaşlı analar, bedbaht zevceler hattâ bizzat o zavallı sefiller namına müracaat ediyorum. İnhisarlarVekâletine başka varidat membaı bulalım. Bir milletin sıhhat ve saadeti pahasına mal olan bir gelir üstünde ısrar edilmesin.

Müsbet teklifim şudur: Yüksek dereceli içkilerin derecelerinin indirilmesi. Ve hattâ sizin de tasvibiniz ve müzaheretiniz olursa votka ve rakının büsbütün men'i.

En yüksek bir devlet telâkkisine sahip olan Cümhuriyet hükûmeti şimdiye kadar halkın menfaati mevzuu bahsolduğu yerde hiç bir fedakârlıktan çekinmemiştir. Hükûmet böyle bir yasağın vaz'ına taraftar olacak ve bu yasağı tanıtmağa elbette muktedir olacaktır. Bundan aslâ şüphe etmiyorum.

Pek az milletin yurduna sahip olduğu şu nazik devirlerde yurdumuzu iyi muhafaza etmeği ve bu yurt içinde rahat ve mes'ut yaşamağı candan dilerim. (Alkışlar)

KAHRAMAN ORDUYA SELÂM!

M. Müdafaa bütçesinin tetkikin de Mecliste tezahürat yapıldı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

değil, isterse bütün hayvanlarımızı da veririz.,,

Arkasından söz alan general İzzeddin Çalışlar beyanatına şu cümle ile başlamıştır:

"— Millî Müdafaa bütçesi vatanın her zaman müdafaasını ve mevcudiyetini ifade eder.,,

General bunu müteakip bugünkü mükemmel ordumuzun temellerinin Balkan Harbinden itibaren atılmağa başladığını, tekâmül ede ede Cümhuriyet devrinde en mükemmel bir hale geldiğini söylemiş ve demiştir ki:

"— Böyle olmakla beraber Millî Müdafaa teşkilâtı bütçesi bugünkü modern harbin millî müdafaa ihtiyaçlarını tatmin edecek bir derecede değildir. Ordunun alması lâzım gelen şekil, bundan sonra raha fazla fedakârlığı icap ettirecegini ve şimdiki bütçe olan 80 milyonun kâfi gelmiyeceğini gösteriyor. Yeni ordu hemen harbe girecek bir vaziyette olmalıdır. Şimdiki harpler yıldırım ve baskın harpleri şeklinde tecelli etmektedir. Ordumuz hazerî vaziyette dahi, yıldırım şeklinde hemen harekete geçecek bir halde bulunmalıdır.,,

General bundan sonra Millî müdafaanın böyle bir orduyu hazırlamış olduğunu söylemekle beraber bugünkü modern orduya lâzım olan motörlü vasıtaları yapacak bir takım müesseselerin de Millî Müdafaa Vekâleti tarafından vücuda getirilmesi lüzumuna işaret etmiş, talim ve terbiye için konan tahsisatı fazla bularak ezcümle demiştir ki:

"— Orduya talim maksadile alınan ihtiyat zabitleri devlet dairelerinde memur olduklarından dairelerince maaşları verilmekte, kendilerile ayni rütbede buluna muvazzaf zabitlerden ekseriya fazla maaş almakta - dırlar. Muvazzaf subaylarla ydek subayların mensup oldukları rütbenin maaşını almaları lâzımdır. Bu ikiliği ortadan kaldırmak için, adalet bakımından bu böyle olmalıdır.,,

General bundan sonra ordunun geçen sene manevra yapmadığına işaret ederek bu sene bu manevranın yapılması temennisinde bulunmuştur. ,,

Millî Müdafaa Vekili Saffet Arıkan bu mütalealara karşı demiştir ki:

— Ordudan henüz ayrılmış olan ve en mühim bir kumanda mevkiinde bulunan, elyevm mebus çalışlar arkadaşımın ordu hakkındaki henüz eksilmiyen yüksek alâkasına teşekkürle söze başlıyacağım.

Millî Müdafaa bütçemizin, elde mevcut kitapta 80 milyon olduğundan bahis buyurdular. Maliye Vekili arkadaşım esas itibarile bütçeyi huzuru âlinize takdim ederken millî müdafaa bütçesine her memlekette olduğu gibi bir elâstikiyet vermek ve bunu ahvalin istilzam ettiği şartlar altında idame ettirmek için verilecek munzam tahsisat olduğunu esasen bahis buyurdular. Binaenaleyh millî müdafaa bütçesi elde bulunan rakamlar gibi 70 - 80 miyon değildir. Bunun daha fevkindedir. Fevkalâde tahsisat peyderpey huzuru âlinize geldikçe bu rakamın kaça baliğ olacağını geçen sene lûtfen kabul buyurmuş olduğunuz rakamlarla da görmüş olacaksınız.

Geçen sene millî müdafaa bütçesinin yüksek meclisin tasvibine iktiran eden tahsisatla bütün hizmetleri tamamen ifa edilmiştir. Ve yüksek meclisin bundan sonra da bu ihtiyaçları göz önüne alarak kabul buyuracağı tahsisatla ordunun bütün hizmetlerinin ifa edileceğine bizim kanaatimiz vardır. (Şüphe yok sesleri)

Sayın general ordudaki teşkilâtın bugünkü harp icapları - na uyup uymadığı hakkında bir sual sordular. Kendileri de yakında ayrıldıkları için bilirler ki, ordu teşkilâtımız imkânları bütün azamisini elde etmek üzere alınan tertibatla bu istikamete doğru yürütülmektedir. Bunun teferrüatı hakkında benden sual sormıyacaklarını kuvvetle ümid ve tahmin ederim Yalnız şunu tekrar temin ederim ki teşkilâtı hedefi ve istikameti tıpkı kendi arzuları ve kendi istekleri dahilindedir. (Bravo sesleri) Memlekette bu teşkilâtı vücude getirmek için motör fabrikası veya buna muadil bir takım fabrikalar kurulması hususunda temenniyatta bulundular. Demin de arzettiğim gibi ahvali hazıradaki şartlar bize ne gibi imkânlar temin ediyorsa bu imkânlardan azamî istifade etmek yolunda ve kararındayız.

Maaşta bir noksanlık görüldüğünü ifade buvurdular.

Arkadaşlar demin de arzettiğim gibi bu doğrudan doğruya millî müdafaanın her sene mutad olan bütçesidir. Lûtfedeceğiniz fevkalâde tahsisattan bu faslın ihtiyacı olan rakamları buna ilâve etmek suretile maaş faslını da itmam edeceğiz. Bu, böyle olduğu gibi harcirah faslını da ayni suretle itmama çalışacağız.

Bir nokta hakkında muhterem generalden ricada bulunacağım. Kendileri yedek subayların maaşlarındaki tefavüte temas buyurdular. Bazıları yüksek maaş alıyor, ayni rütbede bulunan bazıları da kendi rütbe maaşlarını alıyorlarmış. (Mevzuat öyle sesleri) elde bulunan mevzuat bu şekilde maaş vermeği icap ettirmektedir.

Manevra tahsisatına gelince: Manevra tahsisatı mutad olarak her seneki gibi bütçeye vazedilmiştir. Temenni ederiz ki ahval bu manevrayı vapmak fırsatını versin. maahaza ordunun bugün aldığı vaziyet esas itibarile bu manevrayı kendi kendine yaptırmaktır.

Ordunun tekâmülü için şimdiye kadar yüksek meclisin lûtfen izhar ettiği büyük itimadın ve kabul ettiği tahsisatın tamamen mahalline sarfolunacağını son söz olarak söyliyerek sayın generale teşekkürlerimi tekrar arzederim. (Alkışlar)

Millî Müdafaa Vekilinin bu beyanatını takiben riyaset makamı millî müdafaa bütçesi münasebetivle verilmiş iki takrir olduğunu bildirmiş ve aşağıdaki takrir okunmuştur.

Yüksek Reisliğe

Türk istiklâlini ve Türk vatanının muhafaza ve müdafaası emrinde Cümhuriyet ordumuzun azamet ve metanetine ve kudret ve kuvvetine Türkiye Büyük Millet Meclisinin emniyet ve itimadının ve selâm ve muhabbetinin bu vesile ile de kendilerine arz ve iblâğ edilmesini teklif ederiz.

Gl. Kâzım Sevüktekin
Amiral Fahri Engin

Yüksek Reisliğe

Millî Müdafaa bütçesinin kabul edildiği şu anda: Bütün tarihi baştan başa hamasetle dolu olan..

Millî istiklâli, millî yurdu kurtarmak ve korumak mevzuu bahsolunca, son istiklâl savaşımızda olduğu gibi dünyanın bütün ateşleri başına yağar ken bile, hiç bir dehşetten yılmayan, o ateşin bağrına saldırmasını ve dünyanın yenilmez sandığı düşmanlarını yenmesini bilen..

Bu suretle, Cümhuriyet devletinin yüksek bünyesinin sarsılmaz temeli olan.. ve her türlü tecavüz ihtimaline karşı, millî istiklâlin, milî inkılâbın ve millî vatanın müdafaasına her zamandan ziyade hazır bulunan..

Bu derin ve yüksek vasfı ile, engin bağrından çıktığı, büyük Türk milletinin kalbinde sarsılmaz bir güven, her türlü siyasi mülâhazaların üstünde, el sürülmez, kutsî bir saygı ve minnet yeri almış olan yiğit Cümhuriyet ordusuna Türkiye Büyük Millet Meclisinin sonsuz saygılarının bir kere daha sunulmasını arz ve teklif eylerim.

M. F. (Elâzığ), Odr. Zihni Ülgen (Bolu) Ali Rıza Esen (Çoruh), Hamdi Yalman (Ordu), Zeki Soydemir (Erzurum), Dr. Sadi Konuk (Bursa), Şükrü Ali Ögel (İstanbul), S. Erdoğan (Gümüşane), Nafi Kansu (Giresun), F. Sılay (Konya), İ. Sabuncu (Giresun), H. Reşit Tangut (Maraş), Sırrı Day (Trabzon).

Bu takrirlerin meclisin sürekli ve heyecanlı tezahüratı ve alkışları ile kabulü üzerine millî Müdafaa Vekili Saffet Arıkan kürsüye gelerek şu beyanatta bulunmuştur:

— Arkadaşlarımın Cümhuriyet ordusu hakkında gösterdikleri yüksek iltifat ve itimada ordu namına bilhassa arzı teşekkür ederim. Cümhuriyet ordusu, vatanın müdafaası işini, göstermiş olduğunuz yüksek itimat ve iltifata lâyık bir surette yapacaktır. Buna itimat buyurmanızı bilhassa temenni ederim. (Bravo sesleri, sürekli alkışlar)

Millî müdafaaya ait bütçelerin kabulü ile masraf bütçeleri nin müzakeratı tamamlanmış olduğundan varidat bütçesinin müzakeresine geçimiştir. Bu münasebetle söz alan Maliye Vekili Fuat Ağralı, ruznamede bulunan ve bazı vergi ve resimlerde yapılacak zamlara ait kanun lâyihasının varidat bütçesinden evvel tercihan ve müstacelen müzakeresini istemiş ve bu taleb tasvip olunmuştur.

Bu kanun lâyihası üzerinde söz alan Abdürrahman Naci Demirağ (Sivas) halen 40 kuruş olan koyun ve keçi resminin 60 kuruşa çıkarılmakta olmasına itiraz ederek bu zammın 50 kuruşa indirilmesi ve on kuruşun müskirat resimlerine ilâvesini istemiş ve bu maksatla bir de takrir vermiştir. Diğer bir kısım hatipler de bu noktai nazara iştirak eylemişlerdir.

Bütçe encümeni mazbata muharriri Hüsnü Kitapçı, encümen reisi İsmet Eker, Gümrük ve İnhisarlar Vekili Raif Karadeniz ve Maliye Vekili Fuat Ağralı verdikleri izahatla bu zamların, yapılmasındaki zarureti ve lüzumu izah eylemişler ve teklifin olduğu gibi kabulünü istemişlerdir. Meclis verilen takrirleri red ile vergi zamlarına ait kanun lâyihasını olduğu gibi kabul etmiştir.

Bundan sonra 1941 yılı varidat bütçesi kabul ve müvazenei umumiye kanununun müzakeresi ikmal edilerek reye konmuş 356 mevcudun ittifakile kabul edilmiştir.

Meclis yarın saat 14 de toplanarak müzakereye devam ede-

Eden'in yeni beyanatı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

leri süpürüp götüren hesap görme, geniş ve çok şiddetli olacaktır.

Eden, Amerika Birleşik devletlerinden şöyle bahsetmiştir:

— Roosevelt, dünyadaki hür milletlere yol göstermiş ve büyük bir devlet adamına yaraşır imanlı bir hareket yapmıştır. Rooseveltin nutkunun esasını, hür milletlerin millî mevcudiyetlerinin en nihayet denizlerin serbestisine bağlı bulunduğu beyanatı teşkil etmiştir.

Bu, ayni kuvvetle Britanya imparatorluğu için de doğrudur. Rooseveltin bu nutku, dünya tarihinde bir merbale teşkil eden bir hâdisedir ve Reis, sözleri ile, dünyanın en kudretli milletlerinin kat'î azmine tercüman olmuştur.

Eden, Irak hakkında demiştir ki:

— Kral naibi bir kaç gün evvel Iraka avdetindenberi, sayılmaz derecede sadakat mesajları almış ve bütün memleketin müzaheretini elde etmiştir. Raşid Alinin bir çok taraftarları şimdi firar eylemiştir. Irakı pek yakında diktatöründen ve taraftarlarından kurtaracağımızı ümid etmekteyim. Irakın istiklâline karşı hiç bir fena niyetimiz yoktur.

Eden, Suriyenin istiklâl emellerine karşı İngilterenin duyduğu büyük sempatiyi bir kere daha teyit etmiş ve demiştir ki:

— Bir çok arap mütefekkirleri, arap miletleri için, şimdikinden daha yüksek derecede bir vahdet arzu ediyorlar. Bu müttefiktirler. Bu birliği vücuda getirmeğe gayret ederken İngiliz müzaheretini ümit eylemektedirler. Dostlarımızdan gelecek böyle bir hitap cevapsız kalmamalıdır.

Eden, Avrupanın istikbalinden ve mânevî ve maddî yeniden tanziminden bahsetmiş ve şunları söylemiştir:

— Hiç kimse, eski dünyanın teşevvüşüne dönmek niyetinde olduğumuzu düşünmemelidir. Sulh avdet edince, harp zamanının malî tesviye suretlerinde gevşetmeler yapacağız ve bu gevşetmeler, enternasyonal ticaretin mümkün en geniş temeller üzerinde yeniden doğması imkânını verecektir. Esaslı bariz vasfı eşya ve hizmetler mübadelesi olacak enternasyonal mübadeleler sisteminin inkişafını görmek ümidindeyiz.

Mütarekeden sonraki devrede bütün Avrupada kıtlığın, para kargaşalıklarının ve el emeğinde, piyasalarda ve fiyatlarda geniş tahavvülerin önüne geçmek için, diğerlerile birlikte çalışmak arzusundayız. Almanya kendi rolünü oynamalıdır, fakat Almanyanın şimdiye kadar Avrupanın tanımış bulunduğu efendilerin en fenası olduğunu hiçbir zaman unutmamalıyız.

Siyasî ve askerî sulh şartlarımız, Almanyanın fena hareketlerinin tekerrürüne mâni olmayı istihdaf edecektir. Sonu ne zaman geleceğini kimse tahmin edemez. Fakat hemen hemen ikazsız olarak birdenbire kırılmak, Alman makanizması gibi sert makanizmanın mahiyeti iktızasındandır.

Avrupanın yeniden tanziminden bahsedilirken, buradaki hal suretinin başka yerlerde, meselâ Uzakşarktaki inkişaflar üzerinde tesir icra edeceği ve bu inkişaflardan müteessir olacağı keyfiyeti unutulmamalıdır.

Resmî Harp Tebliğleri

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

çarpışmalarda, düşman ve kıtalarımız, her ikisi de ağır zayiatla uğraşmıştır.

Libyada, Tobrukta, 27/28 Mayıs gecesi, kıtalarımız, mevzilerini daha ziyade iyileştirmek için küçük bir ileri hareketi yapmışlar ve kendileri hiç bir kayıp kaydetmeden düşmana kayıplar verdirmişlerdir. Sollum mıntakasında, kesif kollarımız, Halfaya civarındaki mevzilerden hiç bir yeni ileri hareketinde bulunmağa teşebbüs etmemiş olan düşmanı siddetli surette hırpalamağa devam etmişlerdir.

Habesistanda, bizim kıtalarımızın ve vatanperver kuvvetlerin harekâtı, bütün mıntakalarda şayanı memnuniyet bir tarzda devam etmektedir.

Alman Resmi Tebliği

Berlin, 29 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Alman kruvazörlerinin Okyanuslardaki harekâtı esnasında düşman 52 bin ton hacminde

FIKRA

Damarsızlık ve bu harp

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Karakter, cibilliyet, sinir, kalb, falan filân, bunların hiçbiri beş harfli bir kelime olan damarın taşıdığı mânayı taşıyamaz.

Bu mevzuu bazı arkadaşlarla konuşuyorduk. İçimizden biri buna misal olmak üzere şu hakikî fıkrayı anlattı:

(1912) Balkan harbinde Makedonyada idim. Komanova meydan muharebesini kazanmak üzere iken hiyanete uğradık ve kaçan unsurların paniği yüzünden mağlûp sayıldık. Muntazam Türk kıt'alarile birlikte ricat ediyorduk. O zaman bizim üçüncü ordu merkezimiz ve birinci sınıf vilâyetimiz olan Manastıra girdik. Oradan cenuba, Filorinaya doğru çekilmek istiyorduk. Herşey yıkılmıştı. Edirne muhasara olunmuş, Çatalca müdafaaya başlamış, Yanya ile Selânik teslim olmuş. Bütün Rumeli mermere düşen bir sırça bardak gibi param parça.

Biz Manastır şehrinin içinden ve şehrin ortasından geçen Drahor ırmağının kenarından istisyona doğru ilerliyoruz. Manastırın Türk halkı sapsarı benizler ve yaşlı gözlerle bizi uğurluyorlar.

Hükûmet konağının önünden geçiyoruz. Hükûmet konağının Drahora bakan cephesi boyunca iskele kurulmuş. İskelenin üstünde birtakım adamlar var. Bu müthiş badire içinde bu adamlar ne yapıyorlar? diye meraklanıp başımı biraz daha kaldırdım. Bir de ne göreyim? Ne tahmin edersiniz? Bu adamlar ellerinde boya kutuları ve fırçalar, Rumeliden çekilen imparatorluğun, başkalarına kalan hükûmet konağının saçaklarını boyamakla meşguldüler!!!

Suç, o zavallı boyacılarda değildi. Şüphesiz ki değildi.

Fakat suç Babıâlideki dadarsızlıkta idi.

İşte bugün Avrupa bu hal dedir.

Almanlar Hanyayı aldılar

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

mandan beri müteaddit defalar bombardıman edilmiştir ve tamamen kaybedilmiş addedilmelidir. Gemide yalnız 2 kişi ölmüş, 5 kişi yaralanmıştır.

Adadaki son vaziyet

Londra, 29 (a.a.) — Bu sabah Girid hakkında yeni hiçbir haber gelmemiştir. Bu sebeple Almanların iddia ettikleri gibi Hanyanın Alman kuvvetleri tarafından işgal edilip edilmediği malûm değildir. Maamafih bu, mümkün addedilmektedir. Hanyanın zaptı doğru ise, vaziyetin ciddî olması ihtimal dahilindedir. Eğer Suda koyu da kaybedilecek olursa vaziyet daha ziyade ciddileşmiş olacaktır.

Roosevelt'in beyanatı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

tadilini derpiş eylemediğini sarih surette tebarüz ettirmiştir.

Roosevelt bundan başka. "hudutsuz fevkalâde millî ahval.. vaziyetinin ilânını fi'lî kılmak için halen emirnameler neşret meği derpiş eylemediğini de söylemiştir. Roosevelt, bu gibi emirnameler çıkarmadan fevkalâde ahval ilânının kendisine verdiği salâhiyetlere dayanarak harekette bulunamıyacağını tasrih eylemiştir.

Reis, gemi kafilelerini himaye meselesi ile alâkadar noktai nazarını bildirmiş, fakat denizlerin hürriyetinin bitaraflık kanunu ile telif edilebilir bir tarzda muhafaza olunabileceğifikrinde olduğunu beyan etmiştir.

Irakın son günleri

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Bağdat yolunda

Kahire, 29 (a.a.) — Irakta Fallujadan ilerliyen imparatorluk kıtaları, şarka doğru ilerlemekte ve Bağdada yaklaşmaktadır. İngiliz hava kuvvetleri tebliğinin Falluja ile Bağdad arasında kâin Hanmuktanın zaptını bildirmesi, imparatorluk kıtalarının hükûmet merkezi istikametinde ilerlediklerini göstermektedir.

kadar bir çok vapur batmış olan bir harp gemisi tarafından tahrip edilmiştir. Mezkûr harp gemisi bu suretle ceman 100 bin

HİKAYE

İhtiyar Münzevi

— 2 —

Yazan : Süheylâ UYTUN

"İhtiyar münzevi,, hikâyesini bizzat kendi ağzından dinlediğim arkadaşımla beraber uzun bir münakaşaya girişmiştik. Bu acıklı dram bizde birtakım tecessüsler uyandırmıştı. O şekilde tecessüsler ki buna kendimiz de sebep bulamıyor; mâna veremiyorduk. Hikâyenin en çok tesiri altında kaldığımız kısmı genç kızın bugünkü hayatı idi. İhtiyarın dediği gibi bir sabah kızı ne olmuştu?!.. Yoksa günahlarının cezasını kendi kendine çektiren bir münzevi mi?!..

İşte bizi alâkadar eden yegâne meçhul bunlardı. Fakat elimizde bu meçhulü çözecek en küçük bir vasıta, bir âlet dahi yoktu. İhtiyarın evine gitmeğe karar verdik. Tepeye vâsıl olduğumuz zaman bahçe kapısının açık olduğunu gördük. İçersi kalabalıktı. Kimi çiçekler arasında dolaşıyor; kimisi de sıralar üzerinde oturuyordu. Şaşırmıştık. Bu kadar ahali buraya niçin toplanmıştı?!. Bir kaç kişiye sorduk ve öğrendik. Meğer ihtiyar münzevi ölmüş. Bahçesinin de park olarak kasaba halkına teşhir edilmesini vasiyet etmiş.

İçimizde derin ve geniş bir boşluk hissederek oradan ayrıldık. İhtiyara acımakla beraber biraz evvelki tecessüsümüz zail olmuştu. Bu itibarla başka bir yol düşünmeğe mecbur olduk. Bir haber elde etmek ümidiyle notere gitmeği muvafık gördük. Ve gittik. Ufak bir uğraşma neticesinde mühim şeyler öğrenmiştik. Babası servetini kızına bağışlarken ona (.....) deki yalıyı da vermişti ve kız orada oturuyordu. Adresi öğrendikten sonra yalının yolunu tuttuk.

Kapıyı yaşlı bir kadın açtı. Aradığımızın kim olduğunu anlayınca, bir tebessümle, bizi salona aldı. Kısa süren bir intizarı müteakıp içeri sırtında koyu renk elbise taşıyan genç bir kadın girdi, Sarı saçlarını başının arkasında toplamış ve bir pensle tutturulmuştu. Koyu lâcivert gözlerini uzun kirpikleri gölgeliyordu. Yanımıza yaklaştı. Elimizi sıkarken:

— Siz de meçhul ve merhum babamın dostlarından mısınız yoksa?.. diye sordu.

Demek babasını biliyordu. Hattâ öldüğünü bile... Fakat meçhul baba diyordu. Şahsen tanımadığı muhakkaktı.

— Hayır, dedim, sadece sizi ziyaret etmek istiyen iki misafir.

O zaman memnuniyet ifade eden bir tebessümle dudakları aralandı ve ilâve etti:

— Şu halde siz benim ilk misafirim olacaksınız.

O gün şuradan buradan bahsettik. Ne masum ve temiz hareketleri vardı. Bilhassa babasından bahsederken bakışları nasıl uzaklara dikiliyordu. Akşam üstü bir başka gün tekrar geleceğimizi söyliyerek ayrıldık' Artık istediğimiz olmuştu. Bu bir taşla iki kuş vurmağa benziyordu. Öyle ya karilerime de bir hikâye hazırlamış oluyordum.

Merakımıza bu fikir de inzimam edince sabırsızlığım son haddine vardı ve hemen, bir hafta sonra, tekrar ziyaretine koştum. Verdiğim sözde duruşum genç kadını mütehassis etmişti.

— Bir günahkârla arkadaş olmayı nasıl düşündünüz ve teşebbüse girdiniz. diyordu.

Nihayet mevzuu gayemize sürüklemekte muvaffak olmuştum.

— Günahını itiraf edenler ve bundan ebediyen kaçınanlar dünyanın en iyi ve en mukaddes insanlarıdır. Yeter ki, günahları doğuracak olan fenalıktan içtinap etsin ve uzaklaşsınlar, dedim. Dudakları acı bir tebessümle aralandı:

— Tövbekâr olduktan sonra öyle mi?!. dedi ve anlatmağa başladı:

"— Babamın âdi hisleri ve arzuları uğurunda ben bu mevkie düştüm kardeşim. Senelerce nefsimle ve insanlarla mücadele ettim. Fakat mağlûp oldum. Annemi tanımıyorum. O da beni çok küçük iken ebedî yalnızlığın koynuna fırlatmış; ölmüş. Aile terbiyesi görmemiştim. Bilmiyordum. Bunu on dört yaşında elime geçen annemin vasiyetnamesinden öğrendim. Zavallı kadın babamın mevcudiyetinden beni haberdar ediyor ve "Namus, namus kızım!..., diye feryat ediyordu.

Hizmetçilikten evlâtlığa yükseldim. Fakat o kadar.. Bundan sonra sukut etmeğe başladım. Bazan güzellik de insanlar için tehlikeli bir şey oluyor. Ben şüphe ve iftira uğurunda mahvoldum. Artık tabiatın elinde oyuncak olmuştum. Tiyatroda artistlik yaptım. Kısa bir zaman salonlarda süründüm. Nihayet meçhul bir ihtiyarın serveti beni battığım çamurdan çıkardı. Meğer bu zengin babam imiş. Ne yazık ki bunu öldükten sonra öğrendim.

Gözleri sulanmıştı. Devam etti:

"— Bir baba ne kadar, ne kadar fena olursa olsun şefkatinden, sevgisinden uzaklaşılmıyor.,, dedi ve artık ağlamaya başladı. Bu genç kadın ıztırabına bir teselli cümlesi ararken kapı vuruldu. İçeriye arkadaşım girdi. Bakışları genç kadına mütevecchih yanımıza yaklaştı. Elini öptükten sonra o da bir koltuğa oturdu.

Arkadaşımın mükerrer garip hareketleri karşısında gayriihtiyarî şüpheleniyordum. Acaba genç kadını seviyor mu idi?.

Bu şüphem meğer bir hakikat imiş. Arkadaşlık bağlarıyle biribirimize bağlandıktan ve samimiyetimiz çoğaldıktan sonra onunla evlendi.

Şimdi mes'ut bir günün yaklaşmasını bekliyorlar. Küçüğün isminin intihabını da benim reyime bırakıyorlar.

BULMACA

Yukarıdan aşağıya:
1 — Girmek üzere bulunduğumuz ay.
2 — Yemek - Yalvarmak.
3 — Kâfir.
2 — Dair - Yuva.
5 — Bir sorgu edatı - Bir nehir.
6 — Kat'iyen geçilmez - Başa giyilir.
7 — Bir harfin okunuşu.
8 — Mükemmel adam.
9 — Tahmin - Meşhur bir Türk şairi.

Soldan Sağa:
1 — Millet kasası.
2 — Hastalığa karşı yapılır - Yıkılan evden kalan.
3 — Tersi kısa zaman - Bir oyun.
4 — Yanar dağın yaptığı - Zaman.
5 — Güzel kokulu bir nebat.
6 — Kuvvetli ziya neşreder - Vücudde dolaşır.
7 — Bir sual edatı - Hususî gemi - Rusça "Evet,, .
8 — Vermek - Acemce "Su,, .
9 — Bir harfin okunuşu - Mâbed.

(Evvelki bulmacanın halli)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	E	M	İ	N	Ö	N	Ü	■	A
2	R	E	V	A	■	O	N	U	R
3	Z	■	İ	M	A	■	■	S	U
4	U	■	C	U	L	U	K	■	Z
5	R	■	A	S	İ	■	L	A	V
6	U	■	Ç	■	M	■	Ü	Y	E
7	Z	E	■	C	A	M	B	A	Z
8	■	D	A	İ	N	■	■	■	N
9	K	A	R	N	E	■	A	D	İ

Bu hafta millî küme maçlarının hakemleri

Beşiktaş Şeref stadında millî küme maçlarına mahallî olarak devam edilecektir. Maçların hakemleri:

Saat 15.30 da Beşiktaş - İst. Spor.. Hakem: Feridun Kılıç, yan hakemleri: Halid Galip, Seyâmi.

Saat 17,30 Fenerbahçe - Galatasaray. Hakem: Şazi Tezcan, Yan hakemleri: Necdet, Bahaeddin.

İSTANBUL DEFTERDARLIĞINDAN:

Sıra No.	Adı ve soy adı	İşi	Mahallesi	Sokağı	Kapı No.	Matrah	Nisbet	Kazanç	Buhran	Zam	Müvazene	H.K.Y.	Sınıfı
1	Necip O. Zeki	Gazinocu	Cankurtaran	K. Cehennem	30/61	536.00	35	39.58	7.92				937
2	Hikmet	Yazıcı	M. Paşa	Kılıççılar	11	36.00	30	10.80	2.16				937
3	»	»	»	Kılıççılar	11	36.00	30	10.80	2.48	1.62			937
4	Asım	Bakkal	Alemdar	Himayeietfa	1	27.00	25	6.75	1.55	1.01			937
5	Dimitri O. Yorgi	Kalaycı	İ. Paşa	Kaleci	12	50.00	25	13.40	2.70				937
6	Serkis O. Kirkor	Kunduracı	M. Fenari	Tavukpazarı	78	72.00	30	9.00	1.80				937
7	Hayri O. Cezmi	Sayacı	»	Eski Alipaşa medresesi	4/7	30.00	30	2.25	0.32	0.18			937
8	Kostantin kızı Talya	Terzi	E. Sinan	Pertevpaşa	23	60.00	30	3.03	0.60	0.54			937
9	Halil O. İbrahim	Marangoz	B. B. Direk	At meydanı	58	100.00	40	40.00	8.00				937
10	Saadet	Kabile	Alemdar	M. Fenari	25	225.00	25	33.43	6.69				937
11	Salih O. Mehmet	Kunduracı	M. Fenari	Mesih Mehmet Paşa	6/7	30.00	30	9.00	1.80	0.62			937
12	İsmail	Kahvehane	Alemdar	Fatma S.	13	135.00	35			6.48			937
13	Rahmi O. Mustafa	Fotoğ.	B. B. Direk	Divanyolu	123 / 125	426.00	35	75.16	15.03				937
14	Hüseyin Remzi	Sobacı	M. Paşa	Vezirhan C.	96	54.00	30	2.71	0.54				937
15	Recep Kakis	Şapka T.	M. Kemal	Ordu	169	56.25	25	4.16	0.83				937
16	Osman Oğ. Mehmet	Kahvehane	B. B. Direk	At meydanı	22 -24	14.60	35	3.84	0.77				937
17	Zeynel Akkoç	Heykeltraz	Alemdar	Babıâli	16	880.00	30	54.97	10.99				937
18	Bekir O. Arif	Bakkal	Cankurtaran	Akbıyık	7	72.00	25	17.35	3.42				937
19	Zeki	Gazino	»	K. Cehennem İbrahim	31					0.74			937
20	Pakize ve Remziye	Yerebatan meşheri	Alemdar	Karanlık sebzeci	9/1	12.00		9.24		1.21		2.64	937
21	Galip	Hamam	»	Alay köşkü		11.90				0.02		0.24	937
22	Cemal Kâmil	Diş tabibi	»	Nuruosmaniye	31	3.00	0.21			0.03		0.06	937
23	Şükrü Ertan	Doktor	»	»	30	5.00	1.40			0.25		0.40	937
24	Mevlûd	Hamam	Şehsuvar	Kadırga C.	62	30.00				0.12		1.20	937
25	Vissen Tutyar	Dokumac.	B. Çavuş	Kuyulu	27	75.00				0.48		4.53	937
26	Yunus	Han ve kıraethane	M. Fenari	İmaret	1	20.00				4.00			937
27	Baki	Garaj	B. B. Direk	Meydanı	12	24.00	0.34			0.32	2.37	0.48	937
28	Mehmet Toka	Fırın	Alemdar	Babıâli	86	168.00	17.06			44.64	13.94	4.87	937
29	» »	Fırın	»	Babıâli	86	168.00				18.79			937
30	Mustafa O. Ahmet	Bevazıt	M. Paşa	Vezirhan C.	90	54.00	5.89	1.18					937
31	Rıza Vardar	Fırıncı	M. Fenari	Kürkçüler P.	14	115.00	8.05			1.03		2.30	937
32	Natan Benon	Elbiseci	Mah. Paşa	Mah. Paşa C.	2	20.00	1.40			0.18		0.40	937

Alemdar Maliye Şubesi mükelleflerinden yukarıda adı ve ticaretgâh adresleri yazılı şahıslar terki ticaretle yeni adreslerini bildirmemiş ve tebelliğe salâhiyetli bir kimse göstermemiş ve yapılan araştırmada da bulunamamış olduklarından hizalarında gösterilen yıllara ait kazanç ve buhran, müvazene ve hava kuvvetlerine yardım vergilerile zamlarını havi ihbarnameleri bizzat tebliğ mümkün olamamıştır.

3692 sayılı kanunun 10 ve 11 inci maddelerine tevfikan tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur. (4147)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

1 — İdaremiz ihtiyacında kullanılmakta olup hariçten celbi iktıza eden 133 kalemde ve tahmini «3.174.619» lira kıymette muhtelif malzemenin pazarlık yolu ile mübayaası mukarrer ve son aktedilen hususi takas esasına müstenit ticaret anlaşması muçibince Almanyadan da tedariki mümkün bulunmaktadır.

2 — Bu malzemenin müfredat listesile şartnameleri Kabataştaki levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda her gün öğleden sonra görülebilir.

3 — Taliplerin % 7.5 teminatlarile birlikte bu hususiaki tekliflerini en geç 25/6/1941 gününe kadar mezkûr komisyona tevdi etmeleri lüzumu ilân olunur. (4052)

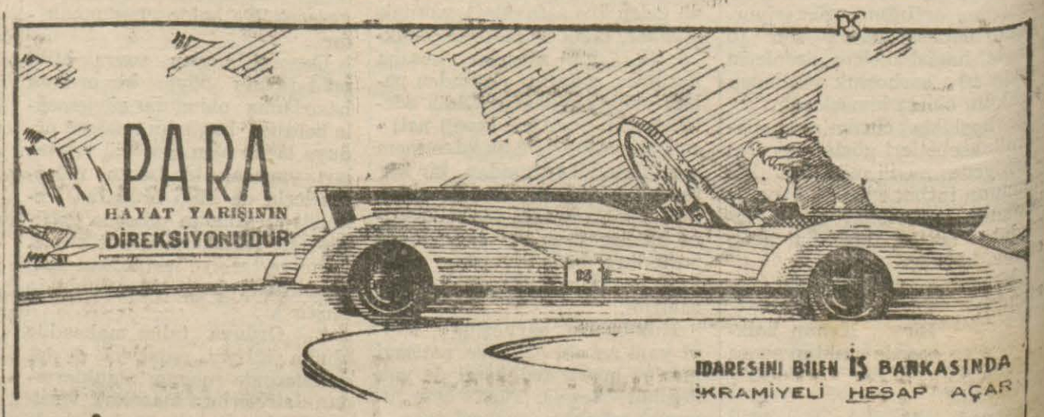

RADYO

30 Mayıs 1941

7.30	Program.	18.30	Ziraat Takvimi
7.33	Müzik	18.40	Müzik
7.45	Haberler	19.00	Konuşma
8.00	Müzik	19.15	Müzik
8.30	Svin saati	19.30	Haberler
	★	19.45	Müzik
12.30	Program	20.15	Radyo gazetesi
12.33	Müzik	20.45	Temsil
12.45	Haberler	21.00	Konuşma
13.00	Müzik	21.10	Temsil
13.15	Müzik	22.00	Müzik
13.30	Müzik	22.30	Haberler
	★	22.45	Müzik
18.00	Program	23.15	Müzik
18.03	Müzik	23.30	Kapanış

Yurtta Sabah

Sopa ile öldürdü

İzmirden bildiriliyor — Bergamanın Ahlatlı köyünde İbrahim oğlu 18 yaşında çoban Osman 12 yaşındaki arkadaşı Yahya ile sebebi henüz tesbit edilemiyen bir meseleden aralarında çıkan kavga neticesinde arkadaşını elindeki çoban sopasile döverek feci surette öldürmüştür. Suçlu adliyeye teslim edilmiştir.

Meraklı Bahisler

(Baş tarafı 4 üncü sayfada)

gul bir kısmı 1941 yılı ziraat sergisine iştirâk edeceklerdir. Sergide kendilerine bir şeref mevkii ayrılmıştır.

Meselâ (Kolçevinkof) isminde pilot Hazar denizi kıyılarındaki bataklıklarda pek çok çekirge itlâf etmiş, pilot (Mayrov) birçok tarlalara sun'î gübre saçmış, (1800) hektar vüs'a tindeki araziyi teşcir etmiştir. Pilot (Egorof) ise 1940 yılında (82.000) hektar mesahai sathiyesinde bataklık dezenfekte etmiştir.

Yerinde bir taltif

Sovyetler hükûmeti ziraat sergisi komitası pilot (Goubine) ye gümüş madalya ile bir de nakdî mükâfat vermiştir. Bu taltife sebep bu pilotun üç sene içinde (2600) hektar vüs'atinde şeker pancarı tarlasını muzır böceklerden temizlemesi, (12) bin hektarlık bir sahada çekirge ve pancar biti imha etmesi, ısıtma menbaı olan (88000) hektarlık bataklık araziye de kimyevî maddeler atarak dezenfekte eylemiş bulunmasıdır.

Yeni ve Cazip

Bir Pudra

Emsalsiz Güzellikte Bir Ten temin Eden

Bu pudra, yeni «Havanlandırma» usulü sayesinde on defa daha ince ve gayri mer'i olduğundan cilt için gayet pratiktir. Ve cildin - Makyajlı değil tabiî manzarasını temin eder. Yağmurlu, rüzgârlı havalarda bile bütün gün sabit kalır.

En sıcak dans salonlarında bile artık parlak bir buruna tesadüf edilmez. Çünkü terkibinde hususi bir usul dairesinde karıştırılmış «Krema Köpüğü» vardır. Bu pudranın bir Fransız güzellik mütehassısı tarafından icat edilen ve Pariste pek ziyade rağbet bulan on muhtelif rengi vardır. En iyi cins olan TOKALON pudrasını tecrübe ediniz ve yüzünüzün nasıl sehhar ve cazip bir manzara kesbettiğini görürsünüz

BORSA

29 Mayıs 941

Açılış ve kapanış

Londra	1 Sterlin	5.24
Nevyork	Dolar	130.
Cenevre	İsviçre Frc	30.2025
Atina	Drahmi	0.9975
Madrid	Pezeta	12.9375
Yokohama	Yen	31.1375
Stokholm	İsviçre kroı	30.745

ESHAM ve TAHVİLÂT

Sivas - Erzurum 2 ilâ 7 19.82

DOKTOR

Tevfik Akif Ayışık

Dahili Hastalıklar Mütehassısı

Beyoğlu Parmakkapı İmam sokak numara 28, pazardan maada saat 14 - 18 e kadar.

Gece müracaatları da kabul edilir. Telefon: 43905.

T. İŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları 1941 İKRAMİYE PLÂNI

KEŞİDELER: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkincikânun tarihlerinde yapılır.

1941 İKRAMİYELERİ

1 adet	2000 Liralık	=	2000.— Lira
3 »	1000 »	=	3000.— »
2 »	750 »	=	1500.— »
4 »	500 »	=	2000.— »
8 »	250 »	=	2000.— »
35 »	100 »	=	3500.— »
80 »	50 »	=	4000.— »
300 »	20 »	=	6000.— »

Zâyi

Hâmili bulunduğum ihtiyat Küçük Zabit namzed alayında askerliğimi yaparak terhis edildim. Terhis tezkeremi de aldığım halde kazaen zâyi ettim. İşbu zâyi keyfiyetini gazetenizle ilân etmenize tavassut buyurulmasını dilerim.

Adres: *Balat Mollaaşka Sunulla caddesi No. 6 hanede Mahmud O. İbrahim Uyanık*
D. 1313.

Zâyi

Giresunun Alocara kazası askerlik şubesinden aldığım terhis tezkeremi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Nişantaşı Meşrutiyet mahallesi Ayazma sokak No. 2 Yusuf Döğmenç 318 doğumlu

"Yeni Sabahın,, ilân fiyatları

	Kr.
Başlık maktu olarak	750
Birinci sayfada santimi	500
İkinci » »	350
Üçüncü » »	300
Dördüncü » »	100
Beşinci » »	75
Altıncı » »	50

DOKTOR

HAFIZ CEMAL

Lokman Hekim

Dahiliye Mütehassısı

Divanyolu

Devlet Demiryolları İlânları

Trakya hattı ile Mudanya - Bursa ve Samsun - sahil hatlarından gayri bütün şebekede 1 Haziran 1941 tarihinden itibaren yeni tarifelerin tatbikine başlanacağı,

Bu tarifelere göre yolcu münasebetlerini ve yolcu trenlerinin hareket zamanlarını gösterir cetvellerin istasyonların bekleme salonlarına asılmış ve küçük cep tarifelerinin gişelerde satılığa çıkarılmış bulunduğu sayın halka ilân olunur. «4109»

* * *

Muhammen bedeli (1650) lira olan 150 Blok Bagaj arabaları için akümülâtör plâkası (6/6/1941) Cuma günü saat (11) on birde Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (123) lira (75) kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (3909)

İstanbul elektrik tramvay ve tünel işletmeleri umum müdürlüğünden

1 — Muhtelif cins voltmetre ve ampermetre mektupla teklif istemek suretile satın alınacaktır.

2 — Muvakkat teminat 55 liradır.

3 — Tekliflerin levazımdan parasız tedarik edilecek şartnamesindeki tarifata uygun olarak 8/7/941 Salı günü saat 17 ye kadar Metro hanının 4 üncü katındaki levazım müdürlüğüne imza mukabilinde verilmiş olması lâzımdır. «3980»

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası. Şube ve Ajans adedi: 265

Ziraî ve Ticarî her nevi banka muameleleri.

Para biriktirenlere 28800 lira ikramiye veriyor.

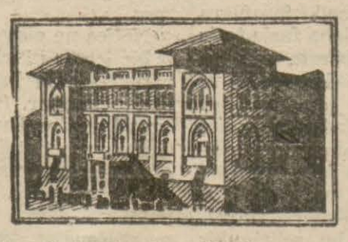

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesablarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	adet	1.000	Liralık	4.000	Lira	100	adet	50	Liralık	5.000	Lira
4	»	500	»	2.000	»	120	»	40	»	4.800	»
4	»	250	»	1.000	»	160	»	20	»	3.200	»
40	»	100	»	4.000	»						

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir.

Kur'alar senede dört defa 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül ve 11 Birincikânun tarihlerinde çekilecektir.

Sahibi: A. Cemalettin Saraçoğlu Neşriyat Müdürü: Macit Çetin
Basıldığı yer: (H. Bekir Gürsoylar ve A. Cemalettin Saraçoğlu matbaası)